

MAGYAR LAPOK

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Pál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvénytörvényeséki bel. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Chamberlain a jövő héten válaszol Roosevelt béketervező beszédére

Angliai érdekek a finnországi fegyverszállításokban. Németország a semlegeség megsértésével vádolja Belgiumot és Hollandiát

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök január 9-ikén nagyfontosságú beszédet mond, melynek során valószínűleg utal Roosevelt szerdai beszédére. Ebben a beszédében Roosevelt tudvalevőleg azt hangoztatta, hogy Amerika küldetése olyan béke létrehozása, mely könnyít a világ bajain s gazdasági együttműködésen alapul.

Londonból jelentik: Az egyik brit lőszergyár megkezdte a fegyverszállítást Finnországba. Ezt követi a felszerelések szállítása. E hírrel kapcsolatban az „Evening Standard” írja, hogy az angol hajóhad ügyel arra, hogy a szállítmány eljusson megfelelő helyre. A Finnországnak történő szállítás érdekében az angol kormány a fegyverkivitel engedélyeket a lehető legtágabban akarja kezelni anélkül, hogy szemelől téveszteni Anglia érdekeit.

Berlinből jelentik: A német külügyminiszter leírja, a Börsenzeitung éles hangon bírálja a semleges államok Németország iránt tanúsított magatartását. A támadások ezuttal kizárólag Belgium és Hollandia ellen irányulnak, melyek — a lap

következtetése értelmében — kompromittálták magukat a Népszövetség legutóbbi ülésén és tettestársaiivá váltak a nyugati hadviselőeknek.

Néhány járőrharca a Saartól nyugatra

Párizsból jelentik: (Hivatalos hadijelentés) A csütörtöki nap fontosabb esemény nélkül telt el. A Saartól nyugatra néhány járőrharca volt.

A háborus terület kiterjesztése a kaukázusi és előázsiai vidékekre

Berlinből jelentik: A *Völkischer Beobachter* a nyugati hatalmak közelkeleti kísérleteivel foglalkozva azt írja, hogy az angol—francia—török vezérkar tevékenységének az a célja, hogy a háborút kiterjesszék a Fekete tengerre és Előázsiaira. Új déli háború van készülöben és a terv az, hogy a francia flotta befut a Fekete tengerre és támadást intéz a kaukázusi orosz olajvidékek ellen. Végső cél — a Németország elleni gazdasági háború megkönnyítése.

Rómában készül a jövő békéje

Román sajtóhang arról, hogy a béke váratlan fordulattal fog beköszönteni

Bucurestiből jelentik: A *Curentul* legutóbbi számában Pamfil Seicariu a következőket írja:

Le kell szögeznünk azt a tényt, hogy a hadviselő államokat mindkét oldalon a béke óhaja tölti el. Természetes, hogy mindkét fél nagy előkészületeket tesz a tavaszi hadjáratra, de ugyanakkor egyre jobban erősíti kapcsolatait Rómával. A hivatalos diplomáciai képviselőkön kívül ugy Németországnak, mint Franciaországnak és Angliának vannak Rómában különleges kiküldöttjeik, akiknek az a feladatuk, hogy puhatolódzanak egy esetleg közeli béke lehetőségei felől.

Igen. — folytatja Seicariu. — mint ahogy derült égből lecsapó villámként tört ki a háború, épp oly váratlanul fog beköszönteni a béke is. Azért szükségesnek látom, hogy ugyanolyan erővel készítsük elő mi is a békét, mint ahogy katonailag készülődünk. Egy biztos adatot tekintünk kiindulópontunknak: Róma ma a diplomáciai élet központja; Rómában készül a jövő béke. S mi következik ebből? Az, hogy Rómában legyünk tevékenyebbek, mint bárhol másutt.

Ne tartsunk ki bizonyos kapcsolatokba vetett hitünkben, ne igyekezzünk a holnapi napot a tegnapi nap tényei szerint itélni meg, ne legyünk túlhaladott értékek foglyai. Aki nem veszi észre egyetlen szempillantással, hogy hol van a jövő eseményének tengelye, kockáztatja azt, hogy valóban drámai szorultságba kerül. Elemi elővigyázatossági kötelesség, hogy jelen legyünk ott, ahol a jövő Európa építményének alapjait rakják le.

Nem titok ma már, hogy Róma a jövő béke fő munkahelye. És nincs is szükség nagy logikai erőfeszítésre annak meglátására, hogy Itáliának elhatározó szerepe lesz a Balkán életében a béke megkötése után. Azért idejében biztosítani kell a szükséges diplomáciai támaszpontokat. Minél nagyobb figyelmet szenteljünk Rómának. Ezen erőfeszítéssel le kell rázni magunkról mindent, ami tegnapig ítéletképzésünk szabályait és tájékozódásunk szempontjait alkotta. Ha a tegnapi értelmezések elemeivel ítéljük meg a mai eseményeket, holnap teljes tájékozatlanságba kerülhe-

tünk. Minden politikai mozzanatot amaz elemek figyelembevételével kell megítélni, amelyek annak lényeges alkotó részei. Aki e jelen ködös alakulásaiban meglátja a holnapot, biztos helyzetet teremthet országa számára.

Ismételten hangsúlyozzuk tehát Róma uralkodó jelentőségét, figyelemzetünk a tevékenységre, amelyet a Vatikán kifejt és hangsúlyozzuk a szerepet, amelyet Mussolini, mint a jövő béke titkos rendezője betölt.

Azért, midőn fokozódó figyelemmel és erélyel folytatjuk készülődéseinket a honvédelem érdekében, nagy gondot kell fordítanunk a béke előkészítésére is. Készülni kell a diplomáciai védelemre is az elkövetkező békére való tekintettel.

Német állásfoglalás az amerikai békekészítés módja és tervei ellen

Berlinből jelentik: A *Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz* válaszol Roosevelt szerdai beszédére, mely Németországban meglehetősen kedvezőtlen hatást váltott ki. A *Korrespondenz* megállapítja, hogy Rooseveltnek az amerikai semlegeségi törvényből kellett volna kiindulnia, amelynek követelését az amerikai nép szükségességnek tartja. Eppen azok a nagyhatalmak, — úgy mond, — amelyek oly szívesen szeretnek a szabadság védőiként szerepelni, nem rettennek vissza attól, hogy a tizenkilencedik és huszadik században olyan módszereket alkalmazzanak, amelyeket alapvetően Németország szemére vetnek. A nagyhatalmaknak nincs joguk Németországot vádolni. A nyugati hatalmak ki akarják terjeszteni a háborút.

A *Korrespondenz* különösen Anglia magatartását bírálja, majd Amerikával foglalkozva megállapítja: Amerika nem kívánhatja, hogy a többi nemzet is Amerika módjára rendezze be életét és hogy az Egyesült Államok kormánya irányítva magatartástól tegye függővé állásfoglalását a háborus kérdésben.

XII. Pius pápa öt békepontja

Egyik előző számunkban a hozzánk érkezett távirati közlések alapján beszámoltunk arról, hogy a Szentatya karácsony estéjén nagy beszédben válaszolt a bíboros testület szokásos üdvözlésére. XII. Pius pápa ebben a beszédében öt pontban foglalta össze az igazságos nemzetközi béke feltételeit és csalhatatlan alapelveit. Ezt az öt pontot a hozzánk érkezett táviratok alapján vázlatosan már közöltük. Most érkezett meg hozzánk a római „L'Avvenire” december 27-iki száma, amely teljes szövegében közli a Szentatya beszédét. Ez a teljes szöveg természetesen nemcsak mennyiségileg jelent többet, mint a távirati közlésekben foglalt öt pont, hanem tartalmilag is túlemelkedik a napi érdekességek színvonalán. A világ viszonyainak magas szempontu áttekintése van benne, mely tanít, felvilágosít, megmondolkoztat és mélyszéges hittel tud támasztani. Eppen azért szükségesnek tartjuk, hogy a Szentatya beszédének arra az öt pontra vonatkozó részét most már szövegszerűen teljes szövegében közöljük. Ime, itt következik:

— A nemzetek közötti vitás kérdések ugyan megoldhatók lettek volna, azonban a különös körülmények által támasztott bizalmatlanság szinte ellenálhatatlan erővel akadályozta meg, hogy az esetleges ígéretek hatásossága és az egyezmények tartóssága és eredményessége hifeltre találjon. Hasonló egyezmények és tárgyalások tisztavirág-életére való emlékezés lehetlenné tett minden próbálkozást, amely a békés megoldásra törekedett.

Nem maradt tehát számunkra egyéb, mint elmondani a prófétával: „Békét vártunk, de ami jött, az nem tisztulás és nem jó és most ime itt a zavar!” (Jer. 14, 19.) és arra törekedni, hogy a háború okozta szenvedéseket, amennyire Tőlünk telik, enyhítsük, jóllehet iránytű tevékenységünk elől még nem sikerült elhárítani az akadályokat, amelyek éppen a legstürgebb segítségre szoruló területeket zárnak el a keresztény szeretet megnyilvánulásaitól. Már négy hónapja figyeljük kimondhatatlan szorongással ezt a háborút, amely oly szokatlan körülmények között tört ki, hogy mennyi tragikus pusztulás jár a nyomában. És ha eddig — Lengyelország és Finnország vérel áztatott földjét kivéve — az áldozatok száma a félve várt nagyságot nem is éri el, az áldozatok és a fájdalmak tengere nagy szorongással tölti el mindazokat, akik Európa, sőt az egész világ jövő gazdasági, társadalmi és szellemi arculatára gondolnak. Minél inkább fenyegeti a háború réme elnyeléssel és felemészítéssel azokat az anyagi javakat, amelyeket az óráról-órára növekvő háborús szükségletek igényelnek, annál veszedelmesebb lesz a háborút közvetlenül, vagy közvetve megtapasztaló nemzetek életében az előálló vérszegénység és annál köveleőbb a feltörő kérdés: hogyan fog majd a háború befejezése után a teljesen legyengült és kimerült gazdasági élet újra erőre kapni és védekezni, amikor a nehézségek csak növekedni fognak és a világ keresztényellenes erői végző összefogással számítanak megadni a kegyetelődést a kereszténységnek?

A jelennek és a jövőnek e gondjai miatt még a harcok lázában is gondolkozóba kell esniük a vezetőknek és a népek józan rétegeinek s arra kell magukat rávenniük, hogy újból

megvizsgálják és jól megfontolják a háború hatásait, céljait és igazoló indokait.

Arra gondolunk, hogy azok, akik tisztánlátó szemmel szintén észreveszik ezeket az előjeleket és fontolóra veszik a világot ilyen fejlődési útra terelő erők érvényesülését, a háború és kemény szükségéi dacára is legyenek készek arra az eljövendő alkalmas percben, hogy az igazságos és tisztességes béke alapelveit megjelöljék és ne utasítsák vissza eleve a tárgyalásokat, amikor az idő alkalmas lesz rá és a szükséges biztosítékok is meglesznek hozzá.

I.

Az igazságos és tisztességes béke alapfeltétele az, hogy biztosítsa az összes nemzetek, kicsinyek és nagyok, hatalmasok és gyöngék számára az élethez és a függetlenséghez való jogot. Egy nemzet életakarata nem lehet egy másiknak a halálos ítélete. Ha ezt a jogegyenlőséget szétrombolják, megsértették, vagy veszélyeztetik, a jogrend orvoslást kíván, amelynek mértékét és kiterjedését azonban nem a hard és nem az önző egyéni érdek, hanem az igazságosság és a kölcsönös méltányosság szabják meg.

II.

Hogy az ilyen módon megállapított rend nyugalmas és tartós legyen s az igazi békének a sarkköve, meg kell szabadítani a nemzeteket a fegyverkezési verseny nyomozó rabságából és attól a veszélytől, hogy az anyagi erő a jogvédelem helyett erőszakos jogsértő legyen. Olyan békekötések, amelyek nem tulajdoniának alapvető fontosságát a kölcsönös beleegyezéssel történő szerves és progresszív lefegyverzések, úgy gyakorlati, mint szellemi téren és nem gondoskodnának becsületesen a lefegyverzés tényleges keresztülvételén, előbb vagy később, de bizonyítanak ingatagságukat és vérszegénységüket.

III.

A nemzetközi együttélés bármilyen rendezése csak akkor felel meg az emberi bölcsesség követelményeinek, ha számol a hiányosságok következményeivel és a múlt hibáival; nemzetközi intézmények felállításánál, vagy megújításánál pedig, mivel hivatásuk annyira fontos és ugyanakkor olyan nehéz és a legsúlyosabb felelősséggel teljes, számolni kell azokkal a tapasztalatokkal, amelyek az előző kísérletek hiányosságából, vagy hibás működéséből adódtak. Mivel az emberi gyöngeség annyira érzéketlen mindenben a hatását, hogy szinte lehetetlen mindent előrelátni és elrendezni a békekötések alkalmával, amikor nehéz megszabadulni a szenvedélyek és keserűségek befolyásától, a tisztességes békekötés, a jövő surlódásoknak és egyoldalú erőszakos szerződésességeknél az elkerülése végett multhatatlanul szükséges olyan bírói szervek létesítése, amelyek az egyezmények pontos és hű betartása felett őrködnének és elismert szükség esetén revízióján és kijávitásán munkálkodnának.

IV.

Különösen fontos dolog és erre feltétlenül nagy gondot kell fordítani, ha Európa alapos újjárendezését akarják, hogy a nemzetek és népek, sőt az elnikai kisebbségek valóságos szükségait és kívánságait kielégítsék; ezek a kívánságok talán nem mindig alkotnak szoroson vett jogot, különösen amikor elismert egyezmények vagy más jogcímek állnak velük szemben, mégis jóakarattal meg kell őket vizsgálni, hogy békés úton egyenlítődjének ki; sőt még arra is késznek kell lenni, ahol a szükség úgy hozza magával, hogy méltányos, bölcs és közös megegyezésen alapuló szerződés-feülvizsgálás útján intézzék el őket. Ha így helyreállítanak az igazságos egyensúlyt a nemzetek között és megteremtenek a kölcsönös bizalom feltételeit, az erőszakhoz való folyamodás önhatalmu elhatározásait szüntethetnek meg.

V.

Azonban a legjobb és legkövetkezőbb rendszabályok csődöt mondanak és állandó tehetetlenség forrásai lesznek, ha a népek sorsának vezetőit és magukat a népeket is nem halja át az a szellem, amely egyedül adhat életet, tekintélyt és kötelező erőt a nemzetközi egyezmények holt betűinek; mindaddig, ha nem halja át

őket a benső és kifinomult felelősségérzet, amely az emberi törvényeket az isteni jog szent és szilárd szabályai szerint méri és mérlegeli, ha nem éheznek és szomjuhozzák azt az igazságosságot, amely a hegyi beszéd boldogságainak egyike, amelynek természetes előfeltétele az erkölcsi igazságosság, ha nem fűti őket az az egyetemes szeretet, amely a keresztény eszménynek velejárója és legfőbb célkitűzése, amely ezáltal hidat ver azok felé is, akik még eddig nem jutottak be szent hitünk révén.

Tudjuk, hogy az igazságos nemzetközi béke megalapozására, megvalósítására és megőrzésére általunk nagy vonalakban felvázolt célkitűzések mily nagy nehézségekbe ütköznek. De ha valamikor felmerült egy célkitűzés, amely nemes és nagylelkű szellemek együttműködésére érdemes volt, ha valaha joggal és igazság alapján hangzott fel kereszteshadjáratok idején az „Isten akarja!” kiáltás, akkor ez a legmagasabb célkitűzés és ez az a kereszteshadjárat, amely minden tiszta és önfeláldozó szívre igényt tart, hogy a népeket az önző anyagi érdekek kavargó örvényéből az isteni jogrend élő forrásához vezesse. Ez a jogrend teremtheti

meg csak azt az erkölcsi érzéket, nemeslelkűséget és állandóságot, amelynek hiányát már oly régóta érezzük és amely hiány már eddig is oly sok kárt okozott a nemzetek életében.

Elvárjuk és reméljük, hogy mindazok, akiket a hit köteleke fűz hozzánk, a maguk helyén és hatáskörében nyitva tartják eszüket és szívüket ezen eszmények számára, amelyek egyuttal az igazságosság és a szeretet valóságos célkitűzései is, hogy amikor a háború vihara szünetlőben lesz, álljanak készen minden nép és nemzet körében tisztánlátó és előrelátó szellemek, akikben lesz elég bátorság és bölcsesség az aljas bosszúvágy sötét indulatait félretelve az igazságosság szigorú, de nemes fenségét érvényesíteni; az az igazságosság ez, amely a szeretet édestestvére és minden igazi bölcsesség kísérője.

A Szentatya ezután a Karácsony szeretet- és békeszerző jelentőségét méltatta, majd beszéde végén mint örvendetes tény említette meg Rooseveltnél mint örvendetes tény említette meg Roosevelt elnöknek azt a rendelkezését, amely szerint Myor Taylort rendkívüli követi ranggal az Egyesült Államok szentszéki képviselővel bízzák meg. (P. I.)

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4-7 óra között a Banca Natională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állnak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fé. százalékos kamatjövendelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötdrészlettel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszertető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülösét pénzét.

A VI. hadtest parancsnokságának 7-es számú rendelete

Cristea Vasilescu tábornok a VI. hadtest parancsnoka aláírásával a következő rendeletet jelent meg:

Tekintettel az 1938. február 11-én kelt 856-os számú legmagasabb királyi rendeletre, amely az ostromállapot kiterjesztéséről intézkedik és a Hivatalos Lap 1938 február 11-iki 34-ik számában megjelent, elrendeljük:

1. Az összes gyárak, üzemek és minden olyan vállalat, amely a hadsereg felszerelésén és az ország védelmét célzó eszközöket gyárt, kötelesek megtenni mindazokat a biztonsági intézkedéseket, amelyek megakadályozzák a rombolást, a tüzesetet, szabotázs, mindenféle rongálást, amely veszélyezteteti az állam biztonságát, a gépek, valamint a termelt cikkek megrongálását és minden olyan eszelekményt, amely az üzem normális menetét veszélyezteti.

2. Az üzem menetében történő késedelemért vagy bármilyen fent felsorolt esetekért a következő személyek felelősek: a tulajdonosok, az

üzemvezetői és igazgatói, úgy ahogy azt az I. szakasz felsorolja, valamint azok a személyek, akik az üzem jömenetelének biztonságára felügyelnek.

3. A hadsereg felszerelését szolgáló üzemeket a nemzetvédelmi minisztérium, a hadfelszerelési minisztérium és a légügyi és tengerészeti minisztérium állapítják meg s erről értesítést is küldenek az illetékes katonai parancsnokság útján az érdekelt üzemeknek.

4. A fenti intézkedések nem tartása még gondatlanság esetén is egy hónaptól két évig tartó fegyházbüntetést von maga után, ahogy azt a II. Károly király büntető törvénykönyv 25-ik szakasza előírja.

A VI. hadtest rendelete azután intézkedik a rendelet nyilvánosságra hozásáról és bejelenti, hogy ez a rendelet 1939. december 22-én lépett életbe.

A rendeletet Cristea Vasilescu tábornok a VI. hadtest parancsnoka és Alexandru Barbu katonai ügyész írták alá.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák. Minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Titulescu San-Moritzban

Bernből jelentik: Titulescu, volt külügyminiszter San Moritzban tartózkodik, ahol könnyebb természetű kules-osonttörését kezelteti. A betegség nem súlyos és a Titulescu állapotáról elterjedt riasztó hírek alaptalanok.

Tilos szabadban minden fényképezés

A nagyváradj rendőrkvesztura köztudomásra hozza a következőket:

1. Szigoruan tilos fényképfelvételeket készíteni akár amatőröknek, akár hivatalos fényképészeknek máshelyen, mint saját műtermekben
2. Hasolóképpen tilos festőművészeknek saját műtermekben kívül bárhol festményeket készíteni.

Január 7-én újabb tárgyalásra ül össze a japán-orosz határegyeztető bizottság

A bizottság előkészíti a tavaszi nagyobb tárgyalások anyagát

Karbinból jelentik. A Német Távirati Iroda közli, hogy a decembervégi orosz-japán tárgyalásoknak további folytatási következnék. Tudvalevő, hogy a decembervégi tárgyalások Tsita nevű mandzsukói városban folytak le s ezalkalommal a külső Mongólia és Mandzsuko közötti határok rendezéséről beszéltek és elvileg meg is egyeztek a rendezés módjairól és irányairól. A japán bizottság Tsitából Karbinba utazott s ugyanide megérkezett ezen a héten egy 27 tagu orosz bizottság is. A tárgyalások itt Karbinban január 7-én fognak újrakezdeni s most már a térképeken fogják megvonnai a végleges határokat. Ezzel még nem merül ki a bizottságok munkája, hanem előkészítik a Japán, Mandzsuko, Kína és Oroszország közös érdekű egyéb ügyeinek a tárgyalásait is. Ezeknek a tárgyalásoknak a felvételét tavaszra tervezik.

Magyar diákbál Bukarestben

A bukaresti magyar diákok az idén is nagy előkészületeket tesznek a szokásos magyar diákbál megrendezésére. Meghívókat, amelyeken az erdélyi magyar élet vezető személyiségei szerepelnek vélnökökként, szétküldötték már az ország minden részébe, s a bukaresti társadalom tagjainak is, akik számára minden esztendőben kimagasló esemény a diákbál. Hagyományává vált már, hogy ez a román főváros legszebb, legelőkelőbb magyar mulatsága, amelyen minden évben megjelenik a bucarestii magyar társaságok színe-java. S a diákok a maguk részéről mindent elkövetnek, hogy ezt a bált magas színvonalúvá tegyék. Fialalos igyekezettel gondoskodnak fényes külsőségekről, s természetesen arról is, hogy a megjelentek jól mulassanak. Ebben évről évre tökéletesedő gyakorlat alakult ki a bucarestii magyar diákság körében. Hire van már ennek a bálnak: vidékről is utaznak már fel magyar családok Bucarestibe, hogy ennek a kiemelkedő társadalmi eseménynek részesei lehessenek és még sohase távozott senki erről a mulatságról a csalódottság érzésével. Ellenkezőleg: mindenki a felejthetetlen élmény emlékéit vitte innem magával. De a diákbálnak más jelentősége is van amellet, hogy ez a Bucarestiben tanuló magyar főiskolai hallgatók évről évre megismétlődő nagy erőpróbája a társasági élet terén. A diákok segélyalapjaikat növelik a kétségkívül komoly anyagi áldozatokkal megrendezett bál tiszta jövedelméből. Azért ennek a bálnak a támogatása, az azon való megjelenés nemcsak szórakozási alkalom kibasznlása, hanem magyar kötelesség teljesítése is. A tánc vidám farsangi hangulatába a magyar jövő biztosításának gondja vegyül a diákok mulatságán, amely január 27-én lesz Bucarestiben, a Liedertafel termeiben.

1940

Reményei,
amelyeket az új évhez fűz, megvalósulnak január közepén

...mert

január 15. és 18.-án az Állami Sorsjáték mintegy **80 MILLIÓT** oszt szét.

Tehát:
egyetlen doboz cukorka, egyetlen virágcsokor sem Állami Sorsjáték SORSJEGY nélkül!

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK **H U Z Á S A** JANUÁR 15 és 18.-án

ELŐSZÖR ROMANIABAN EGY 10 MILLIÓS NYEREMÉNY

ÁLLAMI SORSJÁTEK

Orosz repülők támadása Turku és Hanko városok fölött

A finnek fényszórókkal is harcolnak a karéliai tavak vidékén. Az oroszok Leningrád védelmére készülnek

Helsinki-ből jelentik: A karéliai földszoroson január harmadikán csak csekély harci tevékenység folyt. A Ladoga-tóól északra a helyzet változatlan. Suomisalvi környékén a finn csapatok folytatták a terep megtisztítást, miközben újabb hadizsákmányt ejtettek és 189 orosz fogoly került a kezükbe. Egy felfegyverzett orosz vontató gőzöst a Koivistoi-i finn partvédő ütegek tüze megrongálta, majd a finnek elfogták a gőzöst, de az a partravontatás közben elsüllyedt. Szerdán az orosz repülők többször támadták Turku és Hanko városokat, valamint a tőlük északra fekvő falvakat. Eddigi értesülések szerint emberéletben nem esett kár és az anyagi kár is jelentéktelen. A finn vadász repülőgépek lelőttek egy szovjet repülőgépet.

Koppenhágából jelentik: A dán lapok arról adnak hírt, hogy a finn csapatoknak esütörtök éjszaka óriási fényszórók segítségével si-

került feltartóztatni a karéliai tavak jegén előnyomuló orosz csapatokat. A fényszórókkal a finnek nappali világosságba borították a vidéket és ezzel nagy fejlettséget okoztak az orosz katonák körében, akik azt hitték, hogy a sötétség leple alatt át tudnak jutni a tavakon. A finn tüzérség a fényszórók világa mellett megsemmisítő pergőtűzet zúdított a tavak jegére, mely több helyen beszakadt és az orosz csapatok nagyrésze megsemmisült. A finn légi flotta a Murman-vasutat (1917-ben épített vonal Leningrád és Murmansk között) teljesen használhatatlanná tette, úgyhogy megszűnt az összeköttetés Leningrád és az északfinnországi front között. Stern tábornok, akinek Mereskovot alárendelték, olyan intézkedéseket léptetett életbe, amelyekből úgy látszik, hogy a szovjetkormány el van készülve arra, hogy a harcok Leningrád felé is átterjednek.

A svéd segítségnyújtás miatt nemzetközi vita támadt

A német sajtó figyelmeztetése, hogy a semlegesség megsértése áll elő a segítségnyújtásból

A svéd körök válasza, hogy ők csak a spanyol polgárháboruban kapott példát követik

Rómából jelentik: A *Popolo d'Italia* stockholmi tudósítója szerint Svédországba élénk visszahatást keltett a német sajtónak Svédországhoz intézett figyelmeztetése, mely szerint, ha segítséget nyújtanak Finnországnak, ez a haditerületek kiterjedését fogja maga után vonni, ami az angoloknak alkalmat ad rá, hogy Németország ellen kelet felőli támadásra támaszpontokat szerezzen. Így a skandináv államok semlegessége kérdésessé válik. Ezzel szemben svédkörökben hangzottak, hogy ők csak emberiségéből akarnak segítséget nyújtani a finneknek, s ezzel nem állnak se Anglia, se Franciaország oldalára, miután ezek az államok nincsenek háborúban a szovjettel. A finneknek nyújtott segítség nem rokonszenv-megnyilvánulás, hanem tisztára törhetetlen északi szolidaritás. A svéd körök szerint Molotov maga mondotta az Egyesült Államok elnökehez intézett válaszában, hogy Oroszország nincs háborúban Finnországgal, csupán a Kuusinen-kormányt támogatja. Ha így áll a dolog — mondják svéd körökben, — a helyzet az, mint a spanyol polgárháborúban volt. Felteszik a lapok a kérdést, hogy a szovjet-kormány nem adott-e katonai segítséget a Caballero kor-

mánynak és nem segítette-e Németország ugyanígy a Franco-kormányt. A svéd lapok megírják még, hogy ha Szovjetország stockholmi követe, Kollontai asszony tiltakoznék hivatalosan a svéd kormánytól a segítség miatt, a svéd körök a követezőket választanák:

— De drága asszonyom, egyáltalában nem értjük, milyen háborúról beszél Ön! Hiszen külügyminiszterének szájából hallottuk, hogy nincs háború Finnország és Oroszország között. Hogyan vegyünk tehát tekintetbe olyan tiltakozást, mely a legelősebb ellentétben áll az ön főnökének a véleményével?

Az olasz lap szerint egyébként Svédországban egyre erősödik a kommunista-ellenes irányzat és mindenünnen kidöblik a kommunista vezetőket és alkalmazottakat.

Meghosszabbították a német—finn kereskedelmi egyezményt

Helsinkiből jelentik: A köztársasági elnök csütörtökön hozzájárult a német—finn kereskedelmi és kliring-egyezmény meghosszabbításához.

Orosz erődítményvonalat építenek a Mannerheim-vonallal szemben

A finnek se akarják, hogy a nyugati háború hadszíntere Finnországra is kiterjedjen. Amerikai atlétikai versenyek a finnek javára

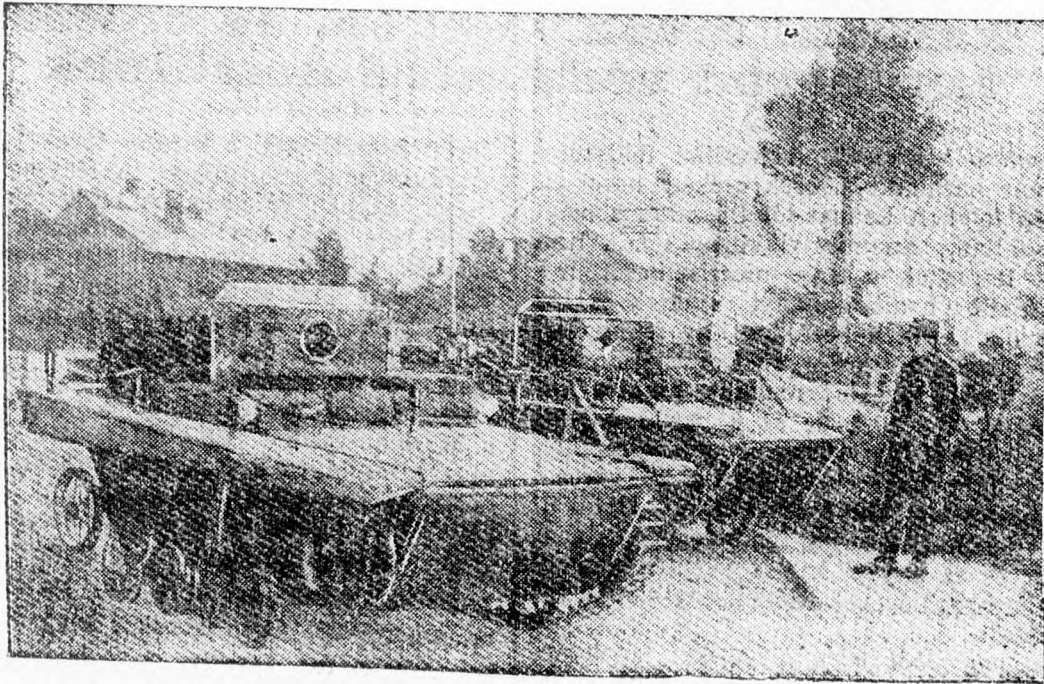
Helsinkiből jelentik: A karéliai arcvonalon a szovjet haderők erődítéseket kezdtek építeni. Így a Mannerheim vonallal szemben újonnan épített vonal keletkezik. A harcstérrel nincs lényeges jelentésváltozás. A finnek nem szorgalmazzák a nyugati hatalmak katonai segítségét, mert azzal számolnak, hogy így a nyugati háború hadszíntere Finnország területén bontakoznék ki. Megelégednek azzal, hogy katonai támogatás helyett Angliától és Franciaországtól hadianyagokat és repülőgépeket kapjanak.

A finnek öt helyen erősen megrongálták a Murman vasutakat.

Moszkvából jelentik: Január 4-én a harcstérben semmi lényeges esemény nem történt.

Amsterdamról jelentik: Az utóbbi napokban több polgári ruhás finn repülőgépet érkezett Hollandiába. Innen Angliába mentek. Valószínűleg ezek vezeték haza az ott rendelt repülőgépeket.

Washingtonból jelentik: Hoover, a finn segélybizottság elnöke, az Egyesült Államok valamennyi államában atlétikai versenyeket rendez, hogy összegyűjtse Finnország számára azt a 7—8 millió dollárt, amit a finnek az olimpiai játékok előkészítésére fordítottak.

A finnek által zsákmányolt orosz tankok

Világhírű regények:

Aldrich: Száll a fehér madár	68	lel
Aldrich: Családi kör	62	"
Aldrich: Ella kisasszony	68	"
Lytkens: Ne várjatok vacsorára	68	"
Mayrie G.: Urihólyg állást keres	68	"
J. B. Priestley: Jóbarátok	201	"
Mitchell: Elfújta a szél	270	"
Orczy: Okos Pimpernel	68	"
Orczy: Összekuszált fonat	68	"
Zeigray: Erzeébet királyné (díszkötés)	292	"
Possonyi: Üldözni fognak titeket (kötve)	206	"
Balla: Megezbett	135	"
Tóth: Pénztár 9—2-ig (kötve)	135	"
Bagyi: Kiválasztottak	176	"
Forster: Amerika álma	151	"
Kenneth: Északnyugati átjáró. I., II.	301	"
Zeigray: Római százados (kötve)	274	"
Kállay: Báthory István (kötve)	347	"
Somogyváry: A város meg a sárkány (füzve)	94	"
Rachel Field: Egy asszony három élete I. II.	438	"
Balla: Niezky növédek (kötve)	206	"
Jacot és Collier: Marconi az éter varázslója	242	"
Hilaire: XIV. Lajos, a diktátor király	184	"
Simán: Gergely lányok (füzve)	141	"
(kötve)	206	"
Szentmihályi: Örök társak (füzve)	201	"
(kötve)	292	"
Cronin: Réztábla a kapu alatt (kötve)	242	"
Cronin: A kalap-király I. II.	365	"
Cronin: Ezt látják a csillagok	420	"

Megrendelhetők kiadóhivatalunk utján.

Halifax külügyminiszter és Benes volt csehszlovák köztársasági elnök levélváltása

Benes a volt Csehszlovákia elismerését akarta az angol kormánytól kiszerezni

Bernből jelentik: A „Basler Nationalzeitung” foglalkozik azzal a levélváltással, mely lord Halifax angol külügyminiszter és Benes között folyt le a londoni csehszlovák nemzeti bizottság elismerése kérdésében. Anglia — a lap szerint — nem volt hajlandó arra, hogy a bizottság elismerésével egyidőben leszögezze állásfoglalását a csehszlovák kérdésben is. Halifax levélnek szövege szerint a bizottság nem egy országot képvisel, hanem a cseh és szlovák népet. Benes szerette volna, ha a levélben a csehszlovák állam megjelölés szerepelt volna, mert azt hitte, hogy ilyen módon jogot formálhat majd Csehszlovákia régi határait. Ez a számítás azonban nem tudott bevalni, amiből látható, hogy illetékes angol felfogás szerint is a régi Csehszlovákia határai többé vissza nem állíthatók.

A sajtóterjesztés apostola

A katolikus sajtókérdésnek mindig kiváló részét képezte a sajtó terjesztése, annyira, hogy ennek megoldása nélkül a legjobban irányított sajtóakció sem érhetne el soha a kívánt eredményt. Az természetes, hogy a sajtóakció e pontban nem mondhat le az intézményes megoldás gondolatáról, de egy ilyen megoldás sem fogja soha feleslegessé tenni egyesek buzgóságát és leleményes közreműködését a sajtófronton. Nagyon világos illusztrációul kínálkozik e megállapításhoz annak a sajtóapostolnak a példája, akiről nemrég a losangelesi „Times”-ben olvashattunk megkapó sorokat. Egyszerű ember: fűtő és később mozdonyvezető volt a New-Mexico és California közt egy ezermérföldes útszakaszon 1883-tól 1935-ig az a David J. Daze, aki megérdemli, hogy a katolikus sajtótörténelem feljegyezze a nevét. Ez az ember hivatása végzése közben többszáz tonnára menő olvasmányt: könyvet, újságot, folyóiratot, röpiratot juttatott el katolikus kezekbe olyan vidéken, amelyen ezer mérföld távolságon nem volt egyetlen katolikus templom, s ahol a katolikusok a legritkább esetben láttak papot. Utjai közben megállapította, hol vannak katolikus családok s ezekkel érintkezésbe lépett. Amerre vonatja elhaladt, mindenütt várta valaki az így megszervezett családokból s ledobta nekik a magával hozott sajtótermékeket s azok eljuttatták rendeltetési helyükre. Ő egyedül hetenkint hatszáz újságot hordott szét ezzel a módszerrel, amelyek nagyrésztét fogházakban, nevelőintézetekben, kórházakban gyűjtötték össze munkatársai.

Aki először adott menedéket Hollandiában a menekülő Vilmos császárnak

Amszterdamból jelentik: Albenburg-Benck gróf, Amerongenben 82 éves korában meghalt. Az elhunyt egyik legjobb barátja volt Vilmos ex-császárnak. 1918-ban ő adott először hajlékot a menekülő császárnak.

Ismét több heves földrengés volt Anatóliában

Istanbulból jelentik: A földrengéssújtotta keletanatóliai tartományban csütörtök este ismét több heves földrengés volt. Erzincan környékén tíz falu rombadőlt. Az áldozatok számáról még nem érkezett jelentés.

Az ír kormány teljhatalmat kapott a szenátustól is a terrorizmus leküzdésére

Dublinből jelentik: Az ír képviselőház 62 szavazattal 7 ellenében csütörtök este megszavazta azt a póttörvényjavaslatot, mely a terrorizmus leküzdésére kapott kormányteljhatalmat állandó jellegűvé teszi. A javaslatot a szenátus is megszavazta. De Valera ír miniszterelnök kijelentette, hogy az ír köztársasági hadseregnek csak hanyagság következtében kerülhetett kezébe a Phoenix-parki lőportárban elhelyezett lőszer.

Az első kivétel az angol tengeri zárlat alól

Anglia az Északamerikai Egyesült Államoknak rendkívüli esetekben megengedi, hogy német árukat szállítson

Washingtonból jelentik: Az angol kormány biztosította az Egyesült Államok kormányát, hogy a Németországból az Egyesült Államokba irányuló kivételesen szállítványok igen rendkívüli körülmények esetén a blokádmisztérium beavatkozása nélkül megérkezhetnek az Egyesült Államokba. A menlevél-kérelmeket bizonyos körülmények között megvizsgálják és ha ezeknek helytadnak, biztosítékot adnak arról is, hogy a küldeményt nem kobozzák el. Az erre vonatkozó angol jegyzék szerint ilyen mentességet csak rendkívüli esetekben adnak és azt előre nem lehet meghatározni.

Február 2-ára összehívták a Balkán-szövetség értekezletét

Olaszország és Bulgária kiküldöttei is megfigyelőként résztvesznek az értekezleten. — Csáky magyar külügyminiszter olaszországi látogatásán előkészítik a magyar-jugoszláv egyezményt

Bernből jelentik: A Havas francia hírszolgálati iroda úgy tudja, hogy Gafencu külügyminiszter, a Balkán-szövetség elnöke, február 2-ikára hívta össze a Balkán-szövetség értekezletét Belgrádba. Belgrádban úgy tudják, hogy az értekezletre Olaszország és Bulgária is megfigyelőt fog küldeni.

Rómából jelentik: Az egész olasz sajtó rendkívül nagyfontosságot tulajdonít Csáky István magyar külügyminiszter olaszországi útjának, különösen pedig Ciano olasz külügyminiszterrel való velencei találkozásának. A Giornale d'Italia már részleteket is közöl a találkozóról; eszerint a magyar külügyminiszter a Danielli szállóban száll meg és már szombat délelőtt találkozik Ciano olasz külügyminiszterrel, akivel megbeszélést folytat. A lap ismerteti az olasz sajtóhangokat Csáky István olaszországi látogatásával kapcsolatban.

Jóltájékozott római körök nagy fontosságot tulajdonítanak az olasz-jugoszláv-magyar barátságának és azt a megjegyzést teszik, hogy ez az összhang egy tágabbkörű délkelet-európai együttműködés alapja lesz.

Legújabb hírek szerint Csáky István a szombatot és vasárnapot Velencében tölti. A római esti lapok szerint a magyar és olasz külügyminiszter megbeszéléseinek előterében magyar-jugoszláv politikai egyezmény létrehozásának kérdése áll. Ez azután olasz-jugoszláv-magyar megállapodással

szélesednék. A lapok szerint Ciano legutóbbi budapesti látogatása alkalmával is tárgyalt a magyar-jugoszláv viszony alakulásáról és akkor hangzott el Csáky István mondása, hogy „barátaink barátai a mi barátaink”.

Az olasz lapok szerint egy jugoszláv-magyar megállapodás teljessé tenné a magyar-olasz és olasz-jugoszláv egyezményt. Egy ilyen háromoldalu egyezménynek óriási jelentősége lehetne a béke és a Kárpátmedence ujjaépítése szempontjából.

A velencei találkozón a magyar-román viszony alakulása lesz a megbeszélések fő tárgya

Belgrádból jelentik: (Dunaposta) Jugoszláv körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg Csáky István olaszországi látogatása iránt, mert őszintén óhajtják, hogy sikerüljön barátsági szerződést kötni Magyarországgal. Ezenkívül több más kérdés is megoldásra vár a belgrádi lapok Rómából érkezett tudósításai szerint. A tárgyalandó kérdések közé tartozik a magyar-román viszony kérdése, Magyarország viszonya a Balkán-államokhoz, a Törökországgal létrejött angol-francia megegyezés és más problémák.

A belgrádi lapok feltűnő formában közlik Csáky István látogatásának hírét és a Politika szerint a megbeszélések fő tárgya a magyar-román viszony alakulása lesz.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter megérkezett Velencébe

Mussolini kedden fogadja Rómában a magyar államférfit. A német-olasz kapcsolat alapján tárgyalás alá kerül az általános világhelyzet

Velencéből jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter pénteken délben háromnegyed 12 órakor érkezett meg Velencébe. A pályaudvart erre az alkalomra ünnepi díszbe öltöztették.

A Pest című budapesti lap berlini értesülése szerint Mussolini kedden Rómában fogadja Csákyt és ezalkalommal tárgyalni fognak a magyar-jugoszláv viszonyról. Az olasz és német lapok egyébként részletesen foglalkoznak a magyar külügyminiszter olaszországi látogatásával. A német la-

pok értesülése szerint a megbeszélésen elsősorban a jugoszláv-magyar viszony kerül szőnyegre, de szó lesz Magyarország kapcsolatairól Romániához, a Balkán-államokhoz és a szovjethez, amely országai Magyarországnak közös határa van. Ezenkívül a Németországgal és Olaszországgal fennálló magyar viszony alapján tárgyalásra kerül az egész általános világhelyzet.

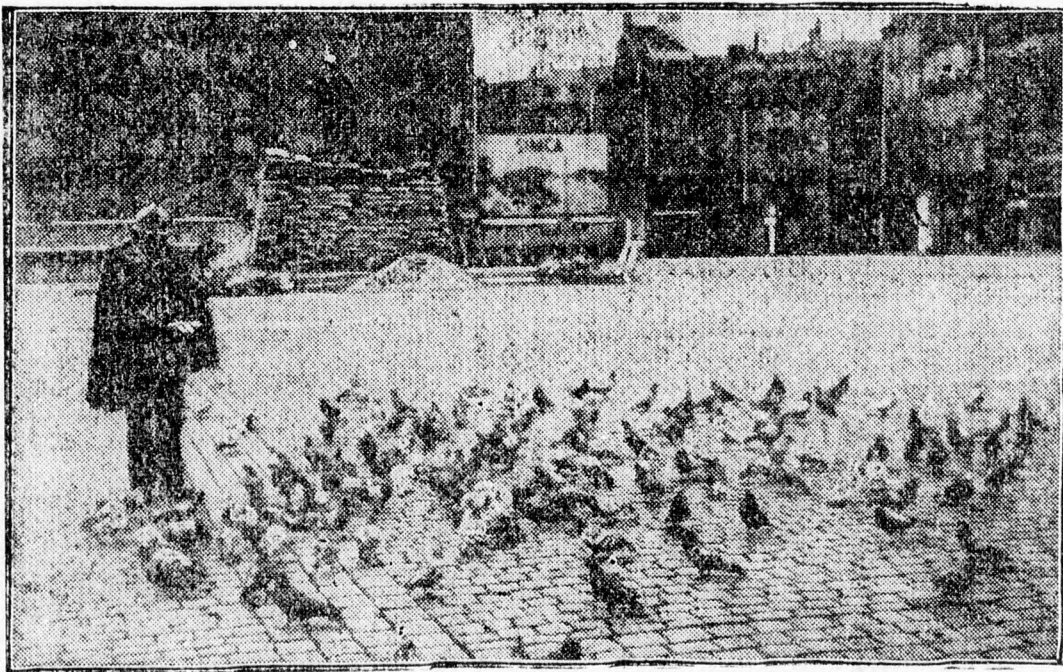
Velencéből jelentik: A lapok megállapítják, hogy Velence nagy ünnepélyességgel fogadja Csáky magyar külügyminisztert. A fogadtatás kifejezésre juttatja azt az örömet, tiszteletet és barátságot, amelyet Olaszország népe érez Magyarországgal iránt.

A magyar külpolitika különleges szempontjai és a német-olasz viszony megbeszélése

Rómából jelentik: A velencei magyar-olasz megbeszélésekkel kapcsolatban beavatott olasz politikai körök hangoztatják, hogy Magyarország földrajzi helyzeténél és a szomszédaihoz való viszonyánál fogva egészen különös helyzetet foglal el a jelenlegi európai válságban. A magyar külpolitika természetesen természetesen veszi ezt a különleges helyzetet és a velencei megbeszéléseken erről is szó lesz. Érinteni fogják Olaszország állásfoglalását az európai háború kérdésében és beszélni fognak az olasz-német viszonyról is. A megbeszélésekről előreláthatólag nem adnak ki hivatalos közleményt, tekintettel arra, hogy Csáky olaszországi látogatása kifejezetten magánjellegű.

Nagyobb olasz szállítványok Jugoszláviának

Rómából jelentik: Az olasz kormány hozzájárult, hogy Jugoszláviának 2349 tonna nyers naftát, 307 tonna benzint és 1217 tonna petroléumot szállítsanak kliring-elszámolásra. Olaszország hajlandó e mennyiségen felüli szállításra is, de ezt már nagyobb részt szabad deviza ellenében. Az olaszok 10 millió líra értékű pamutot is szállítanak Jugoszláviának. E szállítások az év első hónapjában nyernek lebonyolítást.

A kiürített Strassburgban a francia rendőrség gondoskodik a galambok etetéséről.

Első ízben nyújt az ALLAMI SORSJÁTÉK 10.000.000 leis nyereményt. Vásároljon sorsjegyet a MERCUR sorsjegyarudatól és megnyerheti e nyereményt.

A két sorozat húzása JANUÁR 15-én és 18-án

ALLAMI SORSJÁTÉK

MERCUR

Helyi cím: „Dacia“ Bank Oradea, B-dul Reg. Ferdinand 9

Ki volt a repülő csizmadia?

Emlékezés Dr Martin Lajos kolozsvári egyetemi tanárra, aki kézierővel hajtott repülőgéppel meghódította a levegőt, de az emberi butasággal vívott küzdelmében alul maradt

Kolozsvár. Saját tud. A repülésnek meg vannak a maga hősei, ilyen volt Bleriot, a Wright testvérek, Lindberg, Willey Post és még sokan mások. Híresek, kevésbé híresek és névtelenek, akik előtt az utókornak, amely ma kényelmes karosszékben 500 kilométeres sebességgel repül, meg kell hajtania az elismerés őszinte, fehér zászlóját.

Ilyen névtelen hős volt, egy a sok száz közül dr Martin Lajos egyetemi tanár „a repülő csizmadia“.

Egy ember elindul...

— Szomszédom és igen jó barátom volt Martin Lajos — mondja dr Gyulai Farkas ny. egyetemi könyvtárigazgató, a nevezetes professzor nem kevésbé nevezetes kortársa. 1827 aug. 3-án született Budán. Szülei 12 gyermeke közül 6 volt a 7-ik. A középiskolában kitűnő matematikusnak bizonyul, később katonai pályára lép és a Genie Academie hadnagya lesz. Itt már kísérletezik egy úgynevezett forgó rakétával, amelynek sorsáról azonban keveset tud az utókor. 1872-ben miután otthagyja a katonai pályát, kinevezik a kolozsvári egyetem felsőbb műnyszerű tanakára tanárnak. Ekkor történt, hogy foglalkoztatni kezdte a repülés kérdése, amelyet 6 matematikai alapon akart megoldani. Igen alaposan és részletesen tanulmányozta a madarak repülését, amit aztán egy fizikai képletbe rögzített. Elméleti számításai hajtáshoz voltak az Angliában egy úgynevezett revolver fotográfiai kísérletező Morey felvételeivel, aki az általa feltalált mozgást fényképező géppel tanulmányozta a madarak repülését.

A gép levegőbe száll

— Számításai alapján, a Csáky Albin kultuszminiszter által nagynehezen kiutalt 2000 korona felhasználásával a hajdani Petőfi-utcában levő Simonffy gazdasági gépgyár segítségével meg is épített egy gépet, amely nemcsak az elméletben működött kitűnően, hanem tényleg is repült, a madarak mozgását utánozva az egyetem kis kertjében mintegy 2 méter magasságra fel is szállt. Ez a siker külföldi körökben arra indította, hogy érdeklődjenek találmánya iránt, sőt Berlinből ajánlatot is tettek a gép megvételére. De hiába, mert Martin Lajos kijelentette, hogy „inkább a sírba viszem a találmányomat, mint hogy az a külföldre kerüljön“. Nem akarta eladni, az volt a terve, hogy azt tovább tökéletesíti és az ország-nak fogja felajánlani.

Senkikem próféta hazájában...

— Később nagyon szomorúan beigazolódtott az a bölcs mondás, hogy senkikem próféta saját hazájában. Martin Lajos találmányát senkikem vette komolyan, gunyvevekkel illették, kinevették és elkerecselték „repülő csizmadianak“. Abban az időben még senki sem hitt a repülés komoly lehetőségeiben. Találmányával elment a Kultuszminiszteriumba, ahonnan először formálisan kidobták. Örültek hitték. En kézzel-lábbal harcoltam mellette. Többször írtam róla cikket a Budapesti Hírlapban és nagynehezen sikerült kibarcolnunk azt, hogy később kiutalták a fentm-írtelt kétezer forintot, de azt is csak valami ürüggyel, mert a miniszterium még a látszatát is kerülni akarta annak, hogy holondos feltalálók-pat pénzzel. Ahelyett, hogy anyagot, kísérletező helyet, erkölcsi támogatást adtak volna neki, ki-gunyvólták és bizony igen sokszor veltem is csip-keledezték.

Látomás a halálos ágyon

— De Martin Lajos kitartását nem lehetett megdönteni. Meg volt győződve arról, hogy a repü-

lést, az általa alkalmazott módszerrel meg lehet oldani. Az egyetemi kiskertben végrehajtott si-keres repülése után azt tervezte, hogy motort fog a gépbe beépíteni. De betegség verte le a lábá-ról és lassan elérkezett utolsó napja. Mikor érez-te, hogy halála közeledik, utánam küldött.

— Köszönöm az általad irányomban tanusi-tot jóindulatot — mondotta. — Érzem, hogy el-jön az az idő, amikor a repülés nem lesz kér-dés és mindenki úgy fog járni géppel a levegő-ben, mint kerékpárral a földön...

— Nem sokkal később meghalt. A világ ha-marosan elfelejtkezett róla, terveiről és találmá-nyáról. Jött később Bleriot és a világháború, mely tökéletesítette mindazt, amit az elődök csináltak és ami a levegő urává tette ma a repülőgépet. Tudomásom szerint gépe jelenleg is meg van és azt Kolozsváron élő fia az Erdélyi Múzeum Egye-sületnek adományozta.

A ceruza itt megáll. Rövid szünettel tiszteleg a repülés alig ismert, majdnem névtelen hőisének, dr Martin Lajosnak, a „repülő csizmadianak“. Hős volt, mert életét tette fel a bizonyítalmul mozgó gépre, győzött, mert ha két méternyire is, de a levegőbe emelkedett. A levegő meghódított neki kortársainak és vakmerő utódainak. De az emberi butasággal vívott küzdelmében alul maradt.

Szerencse, hogy utamba került a Gastro-D. gyógyszer

írja nekünk özv. Vöchmüller Hermína, volt osztrák kir. tanácsos neje, aki jelenleg Sebes-Albán, Str. Mihai Viteazul 23 szám alatt tartózkodik és aki boldog, hogy egészségesen visszautazhat hazájába.

2 éven keresztül próbálkoztam, hogy bélbajaitól megszabaduljak, de csak miután egy üveg GASTRO-D-t elhasználtam multak el fájdalmam.

Szeretném, ha minden szenvedő megtudná, hogy kár szenvedni, ha létezik egy ilyen orvosság, mint amilyen a GASTRO-D.

Egyformán jó gyomor-, máj-, vese-, epe meg-betegedéseknél, valamint ezen betegségből eredő idegzavaroknál.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 140 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Orvosok is ajánlják.

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Bartha 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 276.

* A helytelen életmód következtében beálló bélműködési és gyomormésztési zavarok a tisztán természetes „Foren József“ keserűvíz használata által — reggelenként egy-egy kis pohárral — lényegesen csökkenthető.

Nyilvánossági jogot kapott a kézdivásárhelyi római katolikus földműves iskola

Saját tud. Erdély magyar gazdasági köreiből ismeretes, hogy a római katolikus Egyházmegyei Tanács még 1935-ben a már akkor második éve működő radnóti földművesiskolával teljesen azonos jelleggel Kézdivásárhelyen is földművesiskolát nyitott.

Az iskola azóta hámulatos fejlődésen ment át, az Egyházmegyei Tanács jóvoltából mintaszerűen felszereltetett s Háromszék, Csík, Brassó s Udvarhely megyék székely kisgazda gyermekeinek való-ságos nevelő otthona lett. Már három gazdasájt, több mint nyolcvan végzett növendéket engedett ki falai közül, — akik felkészültségükkel, szorgalmukkal és magaviseletükkel a székely kisgazda-ifjúság példaképei lettek, — de a körülmények, vagy talán a szerencsétlen véletlen folytán egész mostanig nem kapta meg a nyilvánossági jogot, amelyre már a második évben jogosítva lett volna.

Az 1940 év ugylátszik végre rendezte ezt a sokáig húzódó ügyet is. Az illetékes minisztérium 28954—1939 dec. 18 számú rendelkezése, szép újévi ajándékképpen, a kézdivásárhelyi iskolának nyilvánossági jogot ad s így most már teljesen azon az alapon fejtheti ki tevékenységét, mint Radnót, vagy Székelykeresztúr.

A hír az érdekelt kisgazdák körében osztatlan örömet és meglepődést keltett s az iskola további működése elé most már még nagyobb várakozással tekintenek.

Egy váltóper és egy választott birói ítélet bünyügi fejleményei

Kolozsvár. Saját tud. Még 1929-ben történt, hogy Schwartz Mihály kolozsvári tőkés társas viszonyra lépett Frisch Bélával és közös számlára szappankereskedést alapítottak. Schwartz 100.000 lei készpénzt vitt az üzletbe, Frisch 30.000 leit és egy rokonai által zsíralt 15.000 leies váltót. Egy év múlva a társak különváltak, s mivel differenciák merültek fel közöttük, megállapodtak abban, hogy a nézeteltérés eldöntését egy háromtagú választott bíróságra bízzák, melynek elnöke Laufer Benjamin rabbi, tagjai Rózsa Mór vezérigazgató és Nagyfaludi szesznyagkereskedő voltak.

Frisch és Schwartz a választott bíróság összeülése előtt oly megállapodást kötöttek, hogy a Frisch által átadott 15.000 leies váltót Schwartz kiszolgáltatja és a választott bíróság döntésének elhangzásáig letétbe helyezi dr Spitzer József ügyvédnél.

Ennek az egyezésnek a végrehajtására azonban nem került sor, a kérdéses váltó Markovits Bernát nagyenyedi ékszerészhez került, aki azt peresítette is. Frisch váltókifogásban arra hivatkozott, hogy váltóinak letétben kellene lennie, minthogy azonban Markovits jóhiszemű harmadik félként szerepelt, a bíróság a váltókifogást elutasította.

Közel tíz évig maradt függőben az ügy, amikor mot Markovits végrehajtást vezetett Frisch ellen. Frisch az új büntető törvénykönyv 446. szakasza alapján büntvádi feljelentést adott be Schwartz ellen, arra hivatkozva, hogy a váltót megállapodás ellenére, jogtalanul használta fel.

Schwartz erre felmutatta a fentebb említett választott-bíróság ítéletét, amely ugy hangzik, hogy a kérdéses 15.000 leies váltót Frisch köteles Schwartznak véglegesen átadni.

Frisch a maga részéről arra hivatkozta, hogy a választott bíróság tagjainak a rendőrségen tett vallomásai szerint Laufer Benjamin rabbi kijelentette, hogy ebben a kérdésben ítéletet nem hozott, másképpen is a felmutatott ítélet tíz nappal hamarabb kelt, mint amikor a választott bíróság ténylegesen összeült.

Írtésülésünk szerint a kolozsvári ügyészség vállalta a Frisch által emelt vádat és az ügyet áttette a törvényezékhez, amely eképpen közelebről tárgyalást tűz ki az ügyben.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Rácz király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Külföldön: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk
vissza.

Időjárás

Lapunk legközelebbi száma, Vízkereszt ünne-
pére való tekintettel, hétfőn, a rendes időben je-
lenik meg.

**PÉNTEKEN ZENETILALOM, SZOMBATON
SZIGORÍTOTT MUNKASZÜNET.** A nagyvárad
rendőrség közigazgatási ügyosztálya közli: Ja-
nuár 5-én, Vízkereszt előestéjén zenetiltalom. Mo-
zik nem tarthatnak előadást. — Január 6-án, Víz-
kereszt napján szigorított munkaszünet. Élelmi-
szer, hentesüzletek nem tarthatók nyitva. Piac
nem lesz.

**ADÓHALADÉKOT KAPNAK A KATO-
NAI SZOLGÁLATRA BEHÍVOTT GAZDÁK.** Aradról jelentik: A földművelésügyi miniszté-
rium tudomására jutott, hogy egyes helyeken a
katonai szolgálatot teljesítő gazdáknál az adó-
behajtó közegek foglalatát eszközölnék. A mi-
niszterium megkeresésére most a pénzügymin-
iszterium körrendeletileg intézkedett, hogy a
katonai gyakorlatokra behívott mezőgazdáknál,
amennyiben különösebb vagyon felett nem ren-
delkeznek, a földadóra történt foglalatokat, vég-
rehajtásokat fel kell függeszteni és az érdekel-
tek a mezőgazdasági adó kiegyenlítésére, vagy
a községtől, vagy a tartománytól méltányos ha-
ladékokat kaphatnak.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.
Családi szálloda a város szívében
Ujonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg
folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

**VOLT ARADI RENDŐRTISZT KAR-
RIERJE** Budapestről jelentik: Szrubian Dezső
dr. rendőrfőtanácsost detektív főnökké nevezték
ki. Az aradi származású Petrány György dr.
rendőrfőtanácsost, a budapesti rendőrfőkapitá-
nyáság bejelentőhivatalának főnökét pedig a
hetedik kerületi kapitányság élére állították.

**Tárgyalások indultak Budapesten a jugoszláv
vizumszűzés könnyítéséről.** Budapestről jelen-
tik: Az IBUSZ, mint ismeretes, filléresvonatot
hirdetett Jugoszláviába, ahova a közeljövőben,
különösen husvétkor, több különvonat fog indul-
ni. A nagy érdeklődésre való tekintettel infor-
máltatták magunkat az illetékes irodáknál a ju-
goszláv vizumkérdésről. Lehetséges, hogy már a
legközelebbi különvonat utasai külön igazolvány-
nyal utazhatnak, passzus nélkül és bizonyos,
hogy a vízum terén könnyítések lesznek abban
az esetben, ha a vonatokon az utlevéleket mégis
követelik. Minderről négy-öt napon belül döntene-
nek, úgy hogy a hét végén a jugoszláv utazási
irodák már pontosan informálni tudják a közön-
séget a jugoszláv vízum terén bekövetkezett eny-
hítésekről.

ARAD A DUNA. Bucarestből jelentik: A
Duna vizállása emelkedik s felszínén hatalmas
jégtáblák úsznak. Cianurliánál — Sulina kö-
zelében — a víz kiöntött, Tulceánál a Duna
szintén árad. Brailától felfelé Sulina irányában
áradástól tartanak. A Dnyeszter, Prut és Siret
folyók befagytak.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazon jóbarátoknak és ismerő-
söknök, valamint az Építőipari Céh igaz-
gató tanácsának, akik felejtethetetlen fér-
jem, illetve fiam halála fölötti gyá-
szunkban részvételükkel osztoztak, ezúton
mondunk hálás köszönetet.

Üzv. Rác Mihályné.

Üzv. Rác Lajosné és családja

* A Premontrel jégpályán mindennap jó a
jég. A város legjobb korcsolyázói itt adnak egy-
másnak találkozót. Állandó zene és büfé.

**SZÉKELYHIDY MÁRIA ÉS GUNDEL
FERENC JEGYESEK.** Budapestről jelentik:
Erdélyi vonatkozású, kedves hymen hirt közöl-
hetünk: Az erdélyi származású dr. Székely-
hidy Ferencnek, az Operaház örökös tagjá-
nak, a Zeneakadémia tanárának és az ugyan-
csak erdélyi származású Marschalkó Ró-
zsinak leányát, Mária-t, eljegyezte Gun-
del Ferenc, Gundel Károlynak, az ismert
külön vendéglősnek fia.

Január 8-án döntenek a kolozsvári városfej-
lesztési pályázatra beérkezett tervek felett. Ko-
lozsvár. Saját tud. A város tanácsa, mint ismer-
tes, országos tervpályázatot írt ki a városfejlesz-
tési tervek elkészítésére. A pályázat határideje
lejárt és a beérkezett terveket a városház köz-
gyűlési termében egy héttel közszemlélésre ki-
tették. Eredetileg úgy volt, hogy a bírálóbizotti-
ság nyomban karácsony után hozza meg dönté-
sét és akkor hirdeti ki, hogy megvalósításra me-
lyik tervet tartják a legalkalmasabbnak. A dön-
tés azonban e hó 8-ra maradt el, mert a bíráló
bizottságban résztvevő három Bucuresti vére-
építészeti szakértő más természetű elfoglaltsá-
guk miatt csak 8-án jöhetnek Kolozsvárra. A bi-
rálóbizottság tehát ekkor fog összeülni és pár
nap alatt fogja döntését meghozni.

Építő-, vas-, fém-
és faipari céh

BÁL

Január 13-án

**Öngyilkossági kísérletet követett el egy 30
éves asszony és az öngyilkossági eset hírülvivője
izgatottságában összeesett és meghalt.** Kolozsvár-
ról jelentik: Ferencz Ferenc 63 éves cipész-mester,
aki a Harletului-utca 8. szám alatt lakik, lélek-
szakadva rohant az elmúlt este a Román Operá-
hoz és a hátsó bejáratnál álló tűzoltónak liheg-
ve mondotta el, hogy azonnal értesítse Remus
Ádám operai zenészt, aki szintén a Harletului-u.
8. szám alatt lakik, hogy felesége, Gherman Má-
ria megmérgezte magát. Alighogy ezeket elmon-
dotta Ferencz Ferenc az Opera bejáratánál ös-
szeesett és meghalt. Az esetről azonnali értesít-
tették a rendőrséget, ahonnan a szolgálatos tiszt
és dr. Hossu főorvos szállították ki a helyszínre,
azonban Ferencz Ferencnél már csak a beállított
halált állapíthatták meg. A szolgálatos tűzoltó
elbeszélése alapján kiszállítottak az operai zenész
lakására is, ahol a 30 éves Gherman Mariát esz-
méletlen állapotban találták. Azonnal kihívták a
mentőket, akiknek segítségével dr. Hossu főorvos
gyomormosást alkalmazott az eszméletlen ál-
latban levő asszonyon, majd beszállították a
klinikára, ahol további kezelés alá vették. Férje
elmondotta a rendőrségnek, hogy felesége súlyos
ideggyógybeteg volt, amiért állandóan szedett
altatókat. Gherman Mariát nem lehetett kihall-
gatni, mert még mindig eszméletlen állapotban
fekszik.

**AZ E. G. E. KÉTHETES GAZDASÁGI TAN-
FOLYAMOKAT RENDEZ HÁROMSZÉKEN.** Kéz-
divásrhely. Saját tud. Az Erdélyi Gazdasági Egy-
let a téli hónapokban Háromszék több községé-
ben rendez kéthetes gazdasági tanfolyamokat. Az
egyik ilyen tanfolyam Kézdivásrhelyen jan. 17-én
kezdődik. Január folyamán veszi kezdetét egy
másik kéthetes tanfolyam Kézdivásrhelyen is.
Az előkészítő munkálatokat Rednik Endre ker-
felügyelő végzi, a kézdivásrhelyi tanfolyamra
Földi István tanár, gazd. iskolai titkárnál kell
jelentkezni, aki szívesen ad részletes tájékozta-
tást is.

**Önálló filmkamarát létesítenek Magyarorszá-
gon.** Budapestről jelentik: A „Pest” című ap-
értesítő szerint, a magyar filmkamara bizottság
javaslatot készített önálló filmkamara létesítésé-
ről. A szervezet független és teljesen önálló
lesz a színész-kamarától.

Temetések. Osváth Rozália 76 éves korá-
ban meghalt. Temetése január 5-én volt Körös-
Tarljánban. — Szotter Erzsébet 47 éves korában
meghalt. Temetése december 5-én volt Körös-
Tarljánban. — Unterstein Péterné 35 éves ko-
rában meghalt. Temetése december 5-én volt
Nagyváradon. — Makleid Józsefné 50 éves
korában meghalt. Temetése január 6-án délután
3 órakor lesz az nagyvárad-ősi temetőben. (Ca-
ritas.)

KELYHEK,

bioriumok, szentségtartók stb. legolcsóbb
beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebb templomberendező
és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
75 éves cég.

Vasárnap: teadélután a nagyvárad Rómái
Katolikus Legényegyletben. A Legényegylet ifju-
sága január 7-én, vasárnap délután 5 órai kez-
dettel ismét megrendezi hagyományos teadél-
utánját. A mindig vidám hangulatu kedves ce-
ládiás mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvá-
nult meg. Külön meghívókat nem bocsátanak ki
és a táncos-teadélutánra ezúton hív meg minden-
kit a rendezőség.

Száztízennyelő éves falurossza. Pontosan a
118-ik születésnapján került bíróság elé Sun-
nuf Chabith Törökország és talán egész Európa
legöregebb embere. Az öreg urnak, akinek 90
éves koráig a legcsekélyebb összeütközése sem
volt a törvénnyel, ettől kezdve szokatlanul ma-
gas kora, úgy látszik, a fejébe szállt „Kiválasz-
tottnak érezte magát, akinek elképzelése eze-
rint, minden polgártársa engedelmességgel tar-
tozik és akinek feladata az is, hogy szülőfalu-
jában minden veszekedést és egyenetlenséget
elintézzon. S hogy tekintélyének érvényt sze-
rezen, magas kora ellenére is nagy eréllyel
használt a botot, minden alkalommal. Több
mint százszor idézték ettől kezdve a bíróság
elő, tettlegességeért. Tekintettel korára, eddig
még minden alkalommal csekély mértékű
pénzbüntetéssel, vagy néhány napi elzárással
uszta meg a dolgot. 118-ik születésnapján azon-
ban elhatározta a bíró, hogy végre nyugalmat
teremt a faluban és ezért a verekedő kedvű
öreg urat az agok menhelyére utalta. Az íté-
let ellen azonban most a falu lakói tiltakoznak
a leghevesebben, mert a száz évvel öregebb
Sunnuf Chabit igen sok turistát vonzott a fa-
luba, akinek révén a falu lakói gyakran jutot-
tak kisebb-nagyobb mellékjövölemhez.

**ÖSSZEIRJÁK A KISIPAROSOK SZER-
SZÁMAIT ÉS ÜZEMTERMELÉSÜK ÉRTE-
KÉT.** Bucarestből jelentik: A nemzetgazdasági
minisztériumban megállapítást nyert, hogy a
kisiparra vonatkozóan csak hiányos adatok ál-
lanak rendelkezésre. Közel kétszáz ezer kisipari
üzem működik az országban, melyek összes
jövödelmét megközelítőleg sem ismerik. Egye-
sek szerint 20 milliárd lei lenne az országban
található kisiparosok és mesterek évi összes jö-
vedelme mások szerint viszont a nagyipar jö-
vedelmét is túlhaladja, így 56 milliárd is
nagyobb az összeg. Angelescu miniszter elren-
delte, hogy tegyék meg az intézkedéseket a
szükséges statisztikai adatok összegyűjtésére. A
kimutatásban következő adatokat tüntetik fel:
1. A kisiparos üzemében használt gépek és
szerszámok. 2. A termelés értéke. Az ország
egész területén folyó statisztikai munkálatokat
a munkaügyi inspektorok ellenőrzése alá helye-
zik. Az összeírás január második felében kez-
dődik.

**Egy nyolcvan éves várad asszony kétszeres
öngyilkossági kísérlete.** Nagyvárad. Saját tud.
Kétszeres öngyilkossági kísérletet követett el az
elmúlt este Uri Jánosné 80 éves asszony a
Gyöngygyök-utca 10. számú lakásában. Az idős
asszony először szobájában felakasztotta magát,
de tettét észrevették. Magához térítették az elke-
seredett asszonyt s igyekeztek megnyugtatni.
Alig hagyták azonban magára, az idős asszony
konyhakéssel fölívagta balkezének ereit. Eszmé-
letlen állapotban találták rá a beszállítottak a
közkórházba. Állapota súlyos, de nem életveszé-
lyes. Tettének oka ismeretlen.

Idézés.

A szatmári (satu-marei) római katolikus
Püspökség Szentszéki Bírósága ezennel megidézi
ismeretlen helyen tartózkodó Gherman Coriolan
tanárt, hogy házassága ügyében a szatmári (satu-
marei) püspöki irodában f. é. január hó 14-én
délután 11 órakor jelenjék meg. A Szentszéki Bi-
róság irézett fél távolmaradása esetén is ítéle-
tet mond.

Szatmár (Satu-Mare) 1940. január 3.

Dr. Bakkay Kálmán,

Kováts Gyula dr.,
szentszéki jegyző, szentszéki bírósági elnök.

* Megrögzött székrekedésnél és annak mindegyféle káros következményeinél a gyomorbelcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélénkíti a kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

NEM KELL BEADNI A BÉRLŐI BEJELENTÉSEKET A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGOKHOZ, A HÁZTULAJDONOSOK SZÖVETSÉGÉNEK VEZETŐSÉGE KÖZLEMÉNYT ADOTT KI, AMELYBEN ARRÓL ÉRTESETTI A HÁZTULAJDONOSOKAT, HOGY AZ EDDIG KÖTELEZŐ BÉRLŐI BEJELENTÉSEKET A JÖVŐBEN NEM KELL A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGHOZ BENYÚJTANI. AZ 1934. ÁPRILIS ELSÉJÉN MEGHÍRDETETT TÖRVÉNY, MINT EMLÉKEZTES, ARRÁ KÖTELEZTE A HÁZTULAJDONOSOKAT, HOGY MINDEN ÉV JANUÁRJÁBAN BEJELENTÉST TEGYENEK A LAKÁSUKBAN TARTÓZKODÓ CSALÁDTAGOKRÓL ÉS SZEMÉLYEKRŐL A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGON. EZT A RENDELKEZÉST AZ 1939. ÁPRILIS 1-ÉN MEGJELENT MÓDOSÍTÓ TÖRVÉNY HATÁLYTALANÍTOTTA, SŐT AZT IS ELRENDELTE, HOGY A MÚLTBAN ELKÖVETETT MULASZTÓK ELLEN IS SZÜNTESSÉK BE AZ ELJÁRÁST.

Tizenöt napon belül kérni kell a Magyarországból behozott áruk számláinak kifizetését. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium külkereskedelmi osztályának közleménye szerint mindazok, akik Magyarországból árut hoztak be, 15 napon belül kérvényt kötelesek benyújtani a külkereskedelmi igazgatóságokhoz a számlák ellenértékének kifizetése végett. Amennyiben különleges fizetési feltételeket állapítottak meg, az erre vonatkozó szerződés másolatát is be kell mutatni.

KÉT FRANCIA ORVOSTANÁR FELFEDEZÉSE A TIFUSZ GYÓGYÍTÁSA TERÉN. Párizsból jelentik: A tudományos akadémia ülésén nagyfontosságú bejelentés történt. Bejelentették ugyanis, hogy a tuniszi Pasteur-intézet két kiváló tudósa, névszerint Jean Laigret és Roger Durand egy új orvostechnikai módszerrel pontosan meg tudják állapítani a tifusz felgyógyulás alatt álló, vagy a tifusz betegsége ellen beoltott személyeknél a betegség bacillusaitól való teljes mentességet. Eddig ezt a körülményt nem tudták kétséget kizáró módon tisztázni. A két orvostudós felfedezésének tehát igen nagy orvostudományi jelentősége van.

Légyvédelmi előadás a nagyvárad kerületének részére. A Kereskedői Tanács közleménye: A kereskedők és hozzátartozók részére rendezett légyvédelmi tanfolyam legközelebbi előadását 7. hó 10-én, szerda este fél 9 órai kezdettel tartjuk meg a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A legutóbbi előadáson beszédet és lepecsételt zöldeszínű hivatalos igazoló könyvek január 8-án, hétfőn, 9-én kedden és 10-én szerdán mindenkor délután fél kilenc óráig és fél négy óráig fél nyolcig vehetők át Rimanóczy-utca 12. szám alatti hivatalos helyiségünkben. Az előadáson csak ezzel a könyvecskével lehet megjelenni. A könyvecskéket a katonai tűzoltó közegek szedik össze az előadás után újabb lepecsételés végett. Az előadást elmaradókat a törvény szigorúan bünteti.

RÁDIO

Vasárnap, január 7.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 10 Istentisztelet közvetítése. Majd egyházi felolvasás és egyházi énekek közvetítése gramofonlemezek. 13.15 Szórakoztató zene. 18.45 Katonazene. 19.45 Táncczene. 21.30 Gramofonlemezek. 22.30 Táncczene. 23 Gramofonlemezek.

Budapest I. 10 Ünnepi istentisztelet az úngvári görög katolikus székesegyházból. 11 Iefformátus istentisztelet. Prédikál Ravasz László dr. 12 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. A szentbeszédet: dr. Beresztóczy Miklós mondja. 13.30 Az 1. honvédelmi gyalogezred zenekara. 15 Hangmezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Szalonfőzős. 17.30 A szén. Előadás. 18.15 Zongora. 18.40 A Közegészségügyi Intézet közleménye. 10.05 Cigányzene. 19.45 Zilahy Lajos előadása. 20.25 Hegedűszámok. 20.50 Vilányfőnyél. Hangjáték. 23.10 Beszkárt-zenekar. 24.20 Cigányzene.

Hétfő, január 8.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 21 Straus Richard hangverseny. 22.10 Hírek, vonósnyegyes. 23 Lemezek, hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Énekszámok. 13.55 Zongoraszámok. 14.30 A rádió szalonzenekara. 17.15 Diákféltőre. 18.15 Hangmezek. 18.40 Szülők iskolája. Előadás. 19.30 Úngvári est. 20.25 Utirajz. 20.55 Cigányzene. 21.35 Schubert négykezes zongoraműve. 22.20 Színésztréfa. 23.10 Revü Táncczenekar. 23.25 Olasz Énekgyűjtés. 24.25 Cigányzene.

DIANA

fárasztó munka után lemosásra.

Kedd, január 9.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.10 Gramofonlemezek. Hírek. 20.05 Dalok, hírek. 21 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.30 Dalok.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Cigányzene. 14.30 Rendőrzene. 17.10 Asszonyoknak. 18.15 Viharfelhők Suómban. Előadás. 18.40 A rádió szalonzenekara. 19.45 A margitszigeti romterület. Előadás. 20.20 Látogatás Uray

Tivadarnál. 20.45 Magyar-jugoszláv művészcsoport. 21.15 Világirodalmi versfordítások. 21.45 Cigányzene. 23.10 Fialat magyar karmesterek vezényelnek. 24.20 Táncclemezek.

Szerda, január 10.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Operarészletek. Utána: hírek. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.10 Hírek és zongora hangverseny közvetítése. 23 Hírek és gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Hangmezek. 14.30 Jazz. 17.15 Diákféltőre. 18.15 Hangképek Főtről. 18.55 Cigányzene. 19.45 A pénti vásár. Előadás. 20.30 A Szevillai borbély az Operaházból. 24.20 Cigányzene.

Csütörtök, január 11.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Zongorahangverseny. Utána hírek. 20.20 Dalok és hírek. 21.15 A Fülharmonikusok hangversenyének közvetítése. 23 Gramofonlemezek és hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Gordonkaszámok. 13.55 Éneklő ifjúság. 14.30 Cigányzene. 17.15 Magyar-orosz művek hegedűn. 18.15 Gazdáknak. 18.45 A rádió szalonzenekara. 19.45 A franciák Észak-Amerikában. Előadás. 20.25 Idegen népek zenéje hanglemezeiről. 20.35 A peleskei nótárius. Enekes bohózat. 23.10 Finn zenekari hangverseny. 23.45 Cigányzene.

Péntek, január 12.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemezek. 20.15 Gramofonlemezek. Majd: Hírek.

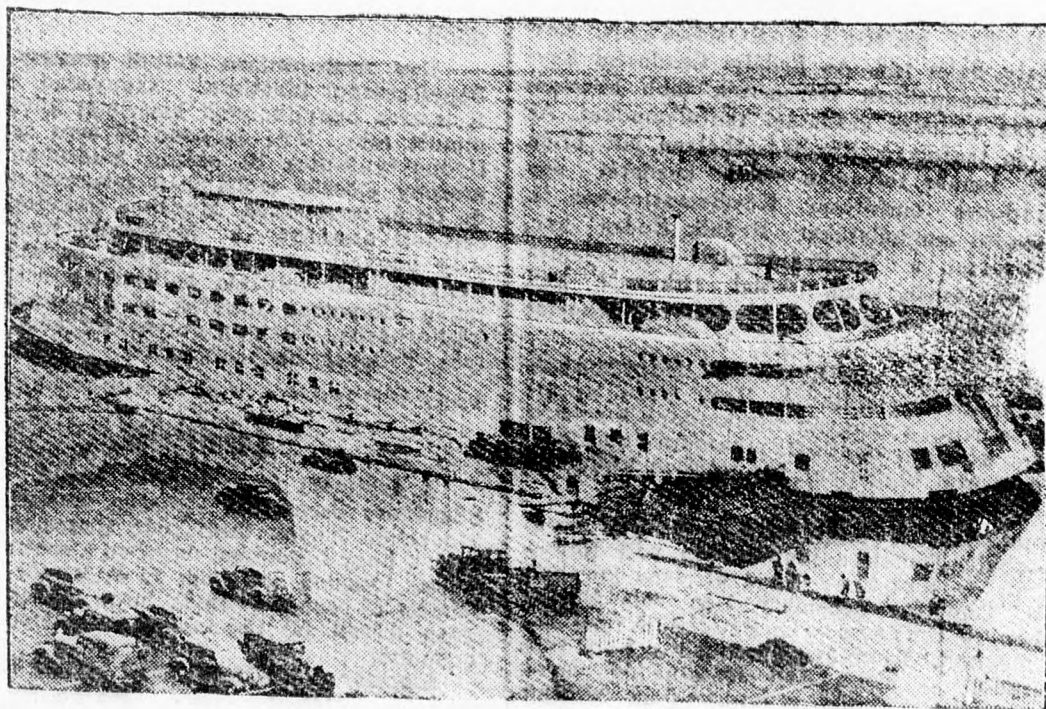
Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Cigányzene. 14.30 A 2. honvédelmi gyalogezred zenekara. 17.15 Magyar helyesírás. Előadás. 18.15 Magyar nóták. 19. Téli sport és természetjárás Kárpátalján. Előadás. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.25 Vidám csevegés. 20.40 Filmzene. 21 A Fülharmoniai Társaság hangversenye. 22 Külgügyi negyedóra. 23.25 Táncczene. 24.20 Cigányzene.

Szombat, január 13.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21.45 Mandolin hangverseny. 22.10 Hírek és gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 14.30 Hangmezek. 17.15 Háztartási tanácsadó. 18.15 Hangmezek. 19.30 A rádió postája. 19.30 Cigányzene. 19.55 Levél a faluról. Előadás. 20.25 Harmonikaszámok. 20.40 Régészeti harangzó. A Balkánon. Előadás. 21.10 Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.10 Cigányzene. 24.20 Táncclemezek.

Nagy sikkrel adták elő Endrődi Béla meséjét a rádióban. Budapestről jelentik: Emlékeztetés újévi ajándékként lepte meg gyermekhallgatóit a budapesti rádió. Endrődi Béla meséjének, a Nemzeti Újság kiváló munkatársának elragadóan poetikus meséjét, az „Arva Pál gazdagságát” hallottuk Polgár Tibor bájos és invenciózus kísérő zenéjével. A mesét, amelyet szinte fülbemászóvá tesz Endrődi Béla mesteri verselése. Szelezky Zita mondta el organumának minden hajlékony lágyaságával és finom vidámságával. Kétféle hatott Endrődi Béla meséje nemcsak a kicsinyek, hanem a felnőttek örömeire is: akik a gyermekeknek szánt kis műben a komoly irodalom szépeit kapták ajándékul.

Hullámvonalas hajó a Mississippin. Ez az új amerikai hajó 120 m. hosszú, négyemeletes és a Mississippin való hajózásra készült

Lidi — az életterében

Írta: dr. Schmidt Béla (Marosvásárhely)

Lidi nagy családból származott, mert hatan aludtak egy ágyban. A csendes és szegény házköbön, a nyáradmenti falucsukában, hol igaz és általában élhető volt az élet, Lidi szüleinek egyedüli gazdagsága az a gyermeksereg volt, mely szép számban benépesítette az egyszerű, de tiszta és rendezett háztartást.

Szülei istenfélő, becsületes emberek voltak, kik minden nincstelenség mellett így-úgy kiverekedtek a népes család mindennapi szűkös kenyéréért.

Lidi életétörténetének kezdete eseménytelen volt. Olyan szürke, mint az őszi idő, melynek egét csak néha-néha töri át a napsugár aranyos csillogása.

Nőtt-növekedett csendesen s nyomában mind több és több tagja lett a békés háznak. Lidi rendre mind mozgalmasabb gyermekkorra tekinthetett vissza, melyben a gyermekszív és a bölcső, a reá bízott testvérkéinek nem egyszer felelősségteljes „felügyelete” — tekintélyes szerepet juttatott.

Az idő észrevétlenül múlt s eljött az iskolabírás kora. Lidi bár valami nagy tehetséget nem árukt el az írás, olvasás, számolás és az egyéb fontos tudományok terén, de hála a tanító úr jóakarata és megértő pártfogásának, megfelelően elvégezte azt a négy osztályt, melynél tovább művelődni máskor nem akart.

Mezei munkára gyenge volt Lidi. A család nagy és nehéz a megélhetésük, — ezért egy véletlen adta lehetőséggel élve, a szülők Lidit a városba adták „pesztrának”. Egyhangú vélemény szerint „egy jó úri helyre” került.

Othronról szegényesen, de tiszta és rendezett ruhával ellátva, a kis batyujával az othrontól elszakadva elhelyezkedett a kenyérkereset életterébe.

Lidi pesztrai szerepébe is, a családba is s a városi viszonyokba is, szóval az idegenségbe hamar beleszórt. Egy ideig igaz hiányzott az othron, a testvérkéi, a fala, meg minden s ezt a hiányt esti lefekvéskor szeméből egy-egy kilopakodó könnyesebb is megerősítette vagy könnyebbé tette. De ezt a szomorúságot a megértő szolgáló — a mindenek Róza — jóakarata támogatásával legyőzte s nem sokára az „életteréhez” odasimult és egyezzen beleszórt abba.

Lidi pesztrai életterének voltak nehéz percei is, mert a kicsi Mária, kinek játszótársa, „társalkodónője” lett, pajkos, szeszélyes kis teremtes volt, ki előszeretettel tépte meg Lidi hosszú hajfonatát s néha „csak azért sem” hallgatott Lidire. Ha sértátni, játszani a kertbe mentek, mindig azt tette, amit nem volt szabad, s mintha öröme telt volna abban, ha akaratát kiereszkolta.

Gazdái szerették Lidit. Jó leánykának tartották s ajándékokat is kapott tőlük. Egy évi pesztráskodás után Máriaival már jól megértették egymást, s a várost is úgy, ahogy megismerte. Lidi okoskodott, tapasztaltabb lett.

Az uraknál is, a konyhában is sok minden újat látott. Volt egy kis imakönyve, ebből betűzött néha lelkivigaszt, mert templomba, istentiszteletra ritkán jutott el. Pedig vágyott a templomba s engedték is, de Lidi nem igen mert egyedül járkalni az utcán.

Lidi életterébe az első tragédia is beköszönött. Rózával adódott az eset. Rózához egyszer késő este, amikor már gazdái lefeküdtek s a ház népe elesenededett, látogatónak jött „unokabátyja”, a Feri. A sarokban Lidi csak hallgatta a Feri sok össze-vissza beszédét, látta, hogy Róza milyen pompásan megtraktamentozza Ferit, ki hosszú útról jött haza. Nemcsak enni, hanem inni való is akadt a gazdáék éléskamrájából kicsempészett holmik között. Ő is kapott. Meg is ette, de inni semmiképpen sem akart s nem is ivott.

A rokon látogatás ozentul mind sűrűbb lett, de mindig hosszúra nyúlt s Lidi alig tudta álmoságát leküzdeni s nem egyszer ágyán kuporodva, ruhástól aludt el. Hogy meddig tartott a rokon látogatás, bizony sokszor nem is tudta, mert mélyen elaludt. Róza megtiltotta, hogy Feri rokon látogatásairól bárkinek említést tegyen, bár Lidi úgy vélte magában, hogy amit Róza tesz — abban nincs hiba, hiszen szüleit is mindig olyan szívesen fogadták és megbecsülték a gazdái. De — hallgatott azért.

A gyakori rokon látogatással Lidi már nem is törődött. Szinte természetes dologgá vált előtte, ő mindenestire lefeküdt és aludt.

Egy idő múlva az éléskamra rendezgetésekor a palackos borok számbavételénél váratlanul ütött be a baj! A ház asszonya rájött, hogy veszedelmes megesapant a téli boros üvegek száma, s erre vonatkozóan Róza került gyanúba. Róza váltig tagadta, esküdzött, hogy így, hogy úgy — ő nem tudja hova lett a bor. Ezzel indult meg a baj.

A boros palackok esodálatos kiürülésének felfedezése után való este, Lidi Rózához fordult, az ő vékony, csendes kis hangján:

— Róza miért nem mondta meg az igazat, hogy unokabátyjának adott belőle...

Tovább nem folytatta, mert Róza, az aznapi felfedezés miatti bosszúságában, no meg a szokásossá lett esti rokon látogatás késése miatt is, ingerült lévén, egy jól csattanó nyaklevesel némította el az igazságos és helyes beszéd folytatását!

A pofon alapos volt. Ilyent otthon sohasem kapott! Elég az hozzá, Lidi becsületességében megtámadva, a méltatlan bánásmódtól elkeseredve, sűrű könnyek és hangos zokogás között bántódott. Szomorúan eszmélt arra, hogy nem mindig hasznos az igazság! Ez éjszaka nem aludt, forgott-mozgott ágyában, arca égett s bizony már hajnalodott, amikor az álom úrrá lett fölötte. De ez is nagy tanácsalanság között lepte meg.

Lidi reggel alig bírt felkelni, az éjszakai nem alvás meglátszott rajta. Asszonya is észrevette, hogy valami baja van. Míg Róza a piacra ment bevásárolni, addig asszonya rendről-rendre mindent megtudott Liditől. Feritől — a pofonig, a rokon látogatástól — a boros vacsoráig. Hogy ebből mi lett, azt nem nehéz elképzelni, de Lidi pesztrai életében ez volt a legnagyobb élmény, s a legjelentősebb mozzanat.

Első életterétől, a Marikától másfél év múlva vált meg, becsülettel, megbecsüléssel. Szülei hazavitték a nyárára pihenni — otthon is szükség volt rá.

Ősszel Lidi újra a városba került. Egy fiatal házaspárhoz vezette a sors, ahol már kisebb házimunkára is befogták. Takarított, ebédet hozott, mosogatott, tett-vett. Túlságosan sok dolga nem volt, mert mindent az újdonsült fiatal asszonnyal együttesen végeztek. A fiatal asszony lelkesen taníttatta Lidit, s így rendre mind többet megtanult, mind kevesebb munka jutott asszo-

nyára! Egy évi békeséges és becsületes szolgálat után a háztartási teendők ábécéjében Lidi — jó érett lett.

Lidi szépen fejlődött, megerősödött, szép kezek arca többet mutatott tizennégy événél. Valami állandó enyhe szomorúság ült azonban arcán, mely csak akkor engedett fel, ha vasárnaponként a falubeliekkel össze jött — vagy ha övéi keresték fel.

Helyéből egy év után vált meg, mert a kért szerény fizetésemelést nem adták meg neki. Az elválás békeséges volt s Lidi mindég jó lélekkel gondolt vissza gazdáira.

Nem ment most haza. Jobb fizetéssel más helyre szegődött, de jóval több munkára és egy „nehéz házba.” Kereskedő volt a családfő, héttagú család szurtos össze-visszaság, sok nyomorúság: — innen hamar elment s egy nagy vendéglőbe került mosogatóleányként. Itt ha több is volt a fizetése, mégis az éjjeli munka arcának üdeségét megviselte, s el is halványította. E helyen sok olyant látott és hallott, — ami éppen nem volt nyére. Hogy mégis hosszabb ideig maradt ezen a helyen, annak az volt az oka, hogy falujabeli szakácsnő volt a konyhában, aki rendre magamellé vette s a konyhaművészet elemeibe kezdte bevezetni Lidit. Lidi ügyeskedett, a szakácsnő jól tudta használni, s ő is sokat tanult. Fizetéséből mindég adott haza, ügyelt magára. Rendes, tiszta és takarékos volt. Falusiasságát rendre városias külsejével cserélte fel s — az életteré egy új szakába lépett.

Gazdái — a vendéglő tulajdonosai — is megszerették, tisztességéért megbecsülték Lidit. Szívesen volt itt, bár a csapos legénnyel és a pincérekkel, kik körülötte legyeskedni kezdtek, sok baja volt, no de a szakácsnő védelmébe vette s igazi baj nem adta elő magát.

Lidi amikor a konyhatudomány elemeiben már elég erősen érezte magát, elhatározta, hogy nyugodalmasabb helyzetet keres magának, mert a sok éjszakázás bizony nem volt hasznára. Elmondta tervét a szakácsnőnek, hogy mindenesnek készül valami úri családdhoz. A szakácsnő megkísérelte lebeszélni, de Lidi a vendéglőt már megelégette. A szakácsnő segítette rajta, hogy a főzés mesterségét minél jobban megtanulja, s azután — illendően, szép szóval megvált helyétől. Nyár volt — s így megint hazament, pihenni, új színt, új erőt kapni a falujában. Lidinek ekkor már megtakarított pénze, elég ruhája volt, szóval Lidi jó, rendes és becsületes körülmények közt élt. Othton ügyeskedett a ház körül, pénzeszkéjéből a népes ház nem egy égető szükségét elszlatta s igazán boldognak érezte magát. Esténként szüleinek a várostól beszélt s a békés családi körben, Lidi, a nagy leány, szeretett és becsült személyiség volt.

Lidi a nyár elmúltával újra városba ment, ahol most már, mint „mindenes” keresett helyet, szerényen úgy ajánlva magát, hogy egy „kicsit” főzni is tud.

A mindenesi elhelyezkedés első állomása azonban nem jól sikerült. Valami boldok emberpárhoz került, akiknek sem a világban, sem egymás között nem volt rendezett helyzetük. Lidi sohasem tudta meg, hogy gazdája és asszonya csak „úgy” összeállítottak-e, vagy pap előtt is meg voltak esküdvé? Azt sem tudta, hogy mi a gazdája mestersége. Hol volt mindenük, hol meg egy árva garas sem volt a háznál. Egyszer mindenféle drága étel, italok, gyümölcsök halmazban állottak, máskor meg hitelbe sem tudtak tejet venni. Az asszony és az úr egyszer nyalták-falták egymást, kacagtak, máskor éppen, hogy tettelegességig nem fajúzó hangos és zajos veszekedések voltak napirunden. A különös emberpár szerette a csendes, rendes és szorgalmas Lidit, az asszony egész csomó ruhával ajándékozta meg — szóval nem volt rossz dolga, de nem szerette helyét. Felmondott és elment.

Egy öreg nyugdíjas párhoz került. A ház asszonya és az úr is beteges volt. Saját házukban laktak, melyhez kis veteményes, gyümölcsös kert tartozott, szép virágos udvarral. Lidinek tetesett s hely. — gazdái is rendre megszerették, nem volt panaszra oka. Egy darabig jól és zavartalanul ment minden.

Egyszer az asszony ágyának esett, beteg lett. Ez megtörténik az életben, nem is különös és nem is ritka, de bajnak bizony baj. Orvos járt a házhoz, s amit Lidire bízta, azt pontosan, gondosan elvégezte. Ápolta, gondozta a beteget, elvégezte a ház összes dolgát s minden ment a maga megszokott rendes útján.

Valami azonban nem volt rendjén, s nem tetesett Lidinek. Gazdájának nős fia sűrűn és sokat látogatta beteg édesanyját — és szemet vetett a szépen kifejtett, egészséges Lidire. Először csak be-

CSILLAGOK

— Paulo Cajazzo —

*Csillagsereg ragyogja
Körül az ég ivét,
S amily fénylő a mennyből,
A föld lenn oly sötét.*

*De ott, az égnek alján
Egy kis csillagszapat
Szerényen meghúzódik
A vén fényök alatt.*

*Az üdvösség tanyái
Az égi csillagok,
De a szereleméi
Az erdőn amazok.*

*Mondják, hogy itt a földön
Két szív ha lángra gyúl,
A szeretők lakába
Egy szép csillag lehull.*

*Egy csillag int amottan,
Fénylőbb mindannyinál...
Vágtass, röpülj lovacskám,
Mátkám epedve vár!*

*Hadd hajtsum hű szívére
Bánatfelhős fejem.
Egy percre drága heblén
Pihenjek édesen.*

*Két szív, két árva lélek
Olvadjon együtté,
S szálljon szerelme szárnyán
A boldogság felé!*

Finnből fordította: Bán Aladár

szélgotett vele, majd kézzel foghatóan is kifejezte szándékait. Lidi meglepődött és elesodálkozott a „fiatal” úr viselkedésén, meg azon, hogy beteg anyja helyett inkább vele törődik a fiatal úr. Önerzetesen, kemény becsületességgel állt ellen minden kísértő tolokodásnak s végül is, hogy a további kellemetlenségeket elkerülje, s hogy a mindinkább szemtelenebb tolokodástól egyszer s mindenkorra megszabaduljon, lemondóan határozta el, hogy felmond és elmegy.

Igy tervezte, de másképpen történt. A gondolat és terv tetté válását megghisította asszonya halála. Sajnálta jó öreg gazdáját, nem volt szíve elhagyni, — így aztán tervéről egyelőre letett.

Özvegyé lett gazdájának, ki maga is betegkedő volt, igazi jobb keze, mindene lett. Az öreg úr is megbecsülte, szerették egymást, ragaszkodtak egymáshoz. Jó is lett volna minden, ha...

... Egy hétfő este történt. Gazdája már délután nem érezte magát jól, panaszkodott is. Megitta a vacsorakávéját, megette vajaskenyérét, aztán újságot olvasott, rádiózott. Lidi elkészítette az ágyat, s kiment dolga után látni. Dolga végeztével hallgatta ő is a konyhába kihangzó rádiót, aztán lefeküdt, elaludt. Hogy meddig aludt, nem tudta. Egyszer csak felriad, a rádió még szól, s Lidi valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság vesz erőt. Benéz gazdájához. A szobában a lámpa ég, a rádió valami muzsikát harsog, s a divány sarkában gazdája összeesve. Szól hozzá, nem felj. Rázza, nem mozdul. Keze hideg, szeme üveges, álla leese. Lidi első ijedségében gazdájának fiára gondol, el is szalad érte. Hívja, hogy jöjjön azonnal, mert az öreg úrral baj van... El is jön, de meghalt édesapjával keveset törődik — annál többet Lidivel. Elég az hozzá, hogy a fiatal nős úrfi nyers erőszakja több volt, hatalmasabb volt a Lidi becsületességénél, elszánt nemakarásánál s Lidi ott, öreg gazdája halottas szobája mellett esett érintetlenségében zeákmányul a fiatalember állatiasságának...

Lidi emlékezetében a következő napok eseményei zavaros összevisszasággá válnak. Egyszerűen kitétek, elmehet. Különös, zavart álmvilágban járt, gépiesen jött-ment, nem nézett az emberek szemébe, féltékeny lett, szomorúság felhőzte arcát. Otthagya helyét, hol olyan jól érezte magát addig, amíg... Új helyet keresett, beállt szolgálni. — nem ment haza. Új helyén sok munka, nehéz szolgálat szakadt rá. Sokgyermekes hivatalnokcsaládhoz szegődött, ahol kora reggeltől késő estig bőven volt dolga. Ha nem is szerették örökös búskomorsága miatt, de munkájáért megbecsülték.

Egy idő múlva baja kezdett lenni a gyomrával. Émelygős hányinger fogta el. Asszonya észreveszi, kezdi faggatni Lidit, — s ő, mint riadt madár, megre meg. Asszonya gyönyörűségét találja Lidi állandó vallatásában — s ez több volt neki, mintha verést kapott volna, napról-napra fogvott, rosezul nézett ki. Nem tudta tűrni a helyzetet, felmondott s nagy ákom-bákomos levelet írt haza szüleinek. Haza akar menni, befogadják-e?

Választ nem is várt, haza indult. Szülei elesodálkoznak rajta, betegnek tartják. Szomorúság van a házban. Egy este azután megvallja esetét az édesanyjának, az elmondja apjának, — s tanakodás után, a szegyenbe esett Lidinek el kell hagynia a szülői házat, meg a falut.

Összeszedi kis holmiját, keserűség nélkül, Istenben bízva, visszamegy a városba.

Nehezen, de mégis elhelyezkedik valahogy. Talál helyet, elszegődik, de most már előre megmondja, nem is titkolhatja állapotát.

A nehéz hónapok rendre eltelnek, keserve erős munkában. Állapotának utolsó hónapjára a szülészeti kórházba megy „házi terhes”-nek...

Szerencsésen megszületik a kis fia, kiben mindenért kárpótlást talál. Érzí, hogy új életter nyílt számára. Istenben bízva megtakarított pénzeszkéből pár hónapig el van gyermekével. Pénze elfogy. Nincs mit tennie, elszakad gyermekétől, féltett kincsétől, egész örömétől. Elszegődik. Nehéz helyre, — de jó fizetésért. Takarít, főz, mos, mindent becsületesen, kettő helyett, kettőért dolgozik, kettőre keres, gyermekére és annak gondozójára.

Kis fiát a város végén egy idősebb jó asszonyhoz adta: becsülettel fizet a gondozásért, mindeut oda ad, csak gyermekének legyen meg mindene...

Megint beüt a baj. A gyermek beteg lesz, hiába orvos, patika. — Lidi elveszti szemfényét, egész boldogságát. Megtöri a csapás, a bánat leverli, nincs kedve semmihez, s úgy érzi, hogy megszűnt az értelme az életének és küzdelmének! Immel-ámmal végzi dolgát, szórakozott, felületes, hanyag, lélek nélküli az élete, semmi nem érdekli, semmit sem bán. Felmondanak. Elhagyja helyét. Új elhelyezke-

dést keres. És mintha valami végzet üldözné, nem akad megfelelő helyre — vagy talán mindenki félt a megtört, szenvedést mutató arcától?

Sok meddő és balsikerű kísérlet után Lidi egy rossz hírű szállodába szegődik el takarítónőnek. Itt aztán rendre lejjebb eszik az életter erkölcsi ranglétráján. Megismerkedik a hatósági ellenőrzéssel, az egészségügyi lappal — és egyszerű áruvá lesz a forgalmas szálloda férfivendégei számára! A kiérdemesült szipirtó szobaasszony, hozzá még annak is értette módját, miként kell az éppen nem tisztességes keresetét megkoppasztani — a már semmivel sem törődő Lidinek.

Csodare, ha a sors utólrí? Beteg lesz. Hatóságilag, kezelésre kerül a kórházba. Injekciózzák. Jó sokára kiszabadul.

A kórházban új iskolát tanul végig. Megtanulja az erkölcsi fertő minden fogását, minden mesterkedését.

Egy asszonyhoz tanácsolják, aki majd az új életter kezdeti nehézségein „szívesen” átsegíti, ki pénzt ad és „pompás” új életet kezdhet, jól kereshet...

A sötét ségében és kikészítettségében is ijesztő mellékutcaba szolt a cím. Ott egy vénarcot mutató, mézédés szavú asszonyság fogadja, erősen cifra diványos és különös áthatóan „illatos” szobában... Megyegyeznek. Megkapja a leckét és Lidi megint egy új életterben halad a lejtőn lefelé...

Lidi új életében helyet kap a bor, a cigaretta. Lidiből „festett” kisasszony lett a szerelem utcai vásarán... A sülyedés tovább halad, feltartóztatlanul. Valami részeg vendége pénzlopás miatt feljelenti, pedig ő ebben teljesen ártatlan, de semmit sem tud igazolni, minden ellene szól, s a vége: rendőrség, híroság, ítélet és — fogház...

Bamba, fásult butaságában makacs megátalkodottságot látnak, nincs senkije, ki védelmezné — elesett az életterben...

JOBB LESZ...

*Jobb lesz, hogyha már nem leszek.
Mert sokkal, sokkal több leszek.
Most csak éveket számolok,
De akkor majd évezeket.
Most azt mondom ragyogva: Én,
Egyén vagyok, büszke egyén.*

*De majd mikor már nem leszek.
Többes számban mondom magam:
Mi leszünk a por és kavics
S a föld, melynek száz útja van
És ki jössz, késői egyén,
Elbukol majd rajtunk, szegény.*

Falu Tamás.

A fogházban micsoda társaság kőse kerüli Mi mindennel telik meg bárgyú, ütött esze!

Hat hónap slatt tís évet is öregedett, mecsse került attól a Liditől, kinek arcát, egyszerű, tiszta és megnyerő méllázó szomorú báj borította! Ruhája gyűrött, szétfoszló-rongyos, s valóban egy teljesen elromlott nő képét mutatja. Járása félnék, becsélni nem mer, szemét földre szegzi, nem is úrti, mikor egyszer tudtára adják, hogy büntetését kitöltötte és elhocsátják — mehet...

Lidi kilép a fogház kapuján s nem tudja mihe kezdjen.

Csikorgó hideg tél van. Az utca tele hóval. Semmije sincs, csak egy rongyos batyuja, rossz ruhárongyokkal. Van valamicske pénze, de ez alig elég egy-két napi szűkös élelemre.

Minden megfordul a fejében. A jó, a rossz egymást kergeti zürzavaros gondolataiban... Végül is elhagyatottságában, szerencsétlen életsorában, falujára, szüleire, az otthoni kis házra gondol, haza vágyódik, haza készül. És elhatározta, hogy haza megy...

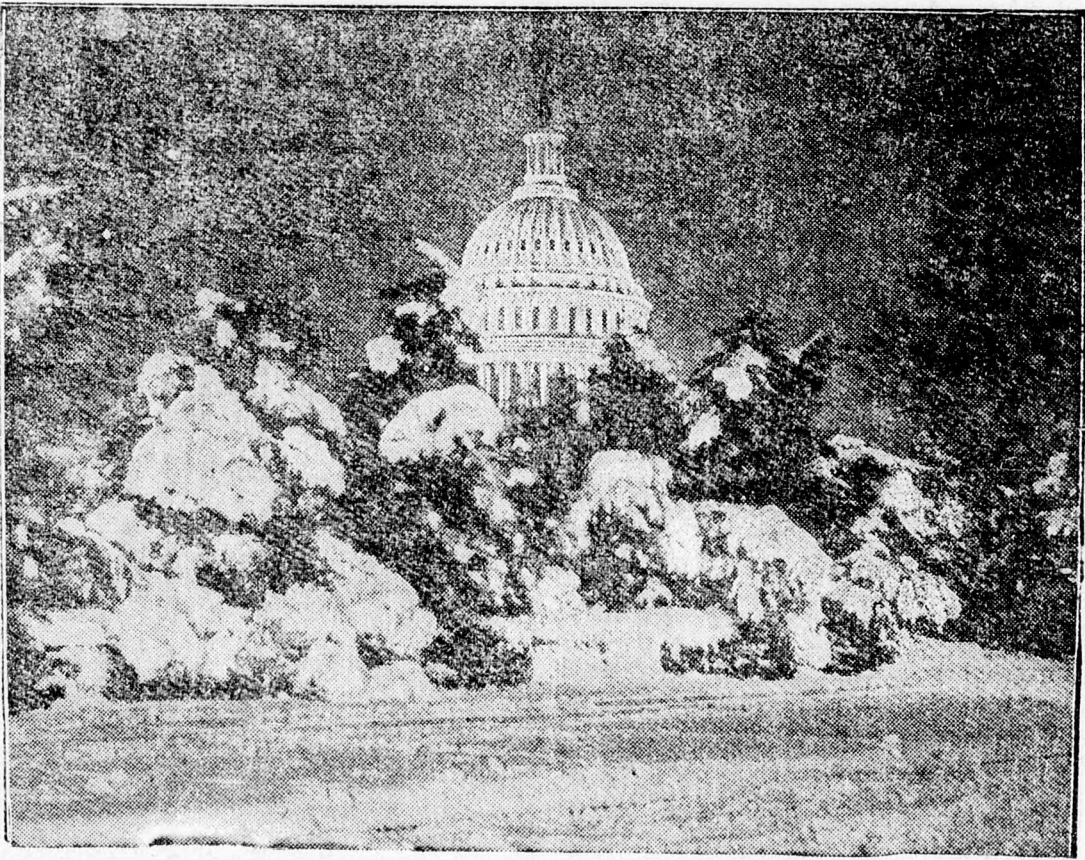
Vonatra nincs elég pénze. Gyalog akar elindulni — a zordon téli este kora beálltával. A város végén valami ördög behúzza egy lebéjba, ahol pálinkával befűti magát az útra — aztán a vasúti sínek mellett elindul haza felé...

... Másnap, a hatalmas hóban, ami az éjszaka hullott, a vasúti sínek mellett jó messze a várostól a hivatalos útját járó pályafelügyelő egy összeroncolt női hullárol tess jelentést, írván: „nem állapíthatom meg, hogy véletlenségről, öngyilkosságról, balesetről, avagy bántényről van-e szó, kérem a hivatalos eljárás azonnali beindítását...”

A virágos papilak verandáján a plébános úr így szolt: a falutanulmányt végző főiskoláshoz fordulva:

— Hát kedves öcsém, elmondtam a szegény Balogh Lidi történetét. Egy falusi szegény leány esetét, az életterben. Színezés, szépítés nélkül. Aztán ha most hazaindulsz, ott az alvégen a nagy diófa mellett tekintsd meg a második kis kertés házat. Ott laknak Lidi szülei. Menj el a ház előtt és elmélkedj a falunka tennivalóiról! Nézd meg jól a házat, mert abban becsületes szándékú, Istenfélő család lakik. Ha szegények is, élnek valahogy és munkájuk verejtékével szerzett kis darab kenyéruket a gyermekesereg áldása — kalácsa változtatja...

A falukutató ifjú, lelkes egyetemi hallgató, elgondolkozva, szeretettel nézett szét a verandáról. Maga előtt látta a szép, nyugodt és esendee falut. Ott látta az utca porában játszadozó vidám gyermekesereget s ezek között a sok új Lidit, aki majd mind az életterbe kerül... Aztán az ifjú lelkében megvillant a gondolat: „embermentés!”

A tél az idén Rómát sem kímélte meg s az Örök Várost hó borítja. Ez a kép a behavazott Szent Péter bazilikáról készült

Ami kimaradt az irodalomtörténetből

Hogyan keresték kenyerüket a régi magyar írók?

Apró kulisszatitkok, emberi motívumok következnek itt magyar írók életéből. Többnyire olyan érdekességek ezek, amelyekről az irodalom történetírása nem vesz, nem vehet tudomást. A maguk egészében azonban mélyeséges bepillantást engednek költői műhelyekbe, írói sorsokba. Kiragadott pillanatfelvételek csupán ezek, gyakran azonban jellemzőbbek, mint egész kötetekre rugó, szigorúan tudományos fejtegetések. Négyeszműközt a magyar író hétköznapjaival, apró-cseprő bajjaival, küzdelmeivel, fájdalmaival örömeivel — százszázalékos közelségünkben érezzük így irodalmunk multjának nagyjait. Nem írói, hanem emberi pillanatfelvételek ezek az apróságok.

A magyar íróknak mindig voltak megélhetési gondjai, nemcsak manapság. Ilyesformán tehát igen sokan akadtak, akik az írótlal mellett más oldalról is kenyeret kerestek.

Feltűnően nagy az egyházi pályán működők száma. A reformáció és ellenreformáció korának papi tollforgatói eléggé ismereteseek. A többiek pedig: Faludy Ferenc, a Vízváros jezsuita hitkönyve, majd a pozsonyi könyvtár igazgatója; Besse-nyi György református egyházkerületi ügyvivő, aki később katolikus hitre tér és ekkor az udvari könyvtár őrévé lesz; Kriza János unitárius püspök, Tompa Mihály református lelkész; Szász Károly és Baksay Sándor református püspökök.

Igen nagy számmal vannak a pedagógusok is. Egyetemi tanárok: Horváth István, Dugonics András, Révay Miklós, Gyulai Pál. Középszkolai tanár volt Virág Benedek, Czuczor Gergely, Lévy József, Csiky Gergely, Tolnai Lajos, Jakab Ödön. Az elemi iskolai tanítóságot régiek közül Szecezi Molnár Albert, az újabbak közül Szabóné Nogáll Janka képviseli.

Hírlap vagy folyóirat szerkesztők: Kármán József, Bajza József, báró Kemény Zsigmond, Tóth Kálmán. Újságírók: Reviczky Gyula, Gárdonyi Géza, Rákosi Viktor, Tóth Béla.

Gazdálkodók: Berzsenyi Dániel, Kazinczy Ferenc, Kölcsey Ferenc. Katona volt Balassa Bálint, Zrinyi Miklós, Mikes Kelemen, Kisfaludy Sándor. Politikus: báró Jósika Miklós, Thaly Kálmán.

Tisztviselő: Bacsaányi János (kamarai tisztviselő, majd bécsi napidíjas), Arany János (községi írók, segédjegyző, miniszteri fogalmazó, akadémiai titkár), Lévy József (főjegyző, majd alispán Borsodban), Arany László (a Földhitelintézet igazgatója), Dóczy Lajos (külgügyminisztériumi osztályfőnök).

Jogász: Gyöngyösi István, Vörösmarty Mihály, Fáy András, Vas Gereben, Eötvös Károly.

Orvos: Vajda Péter, Csáth Géza.

Azután a különösegek és a sokoldalú foglalkozások. Révai Miklós kosztosokat tartott és abból élt. Bolyai Ferenc gazdálkodott, horral kereskedett, járóműveket szerkesztett és kemencéket rakott. Csepreghy Ferenc asztalosinas, majd asztalosműhely tulajdonos, végül színházi titkár. Petőfi Sándor színházi szolga, katona, színlaphordó, színész, segédszerkesztő, képviselőjelölt, honvédszázas, majd őrnagy. Brassai Sámuel muzikus és növénygyűjtő. Báró Podmaniczky Frigyes biztosítási vezérigazgató. Cserny Mihály borbély.

Petőfi Sándor kölcsönkér hatszáz forintot

Petőfi Sándor 1846 december 29-én a következő levelet írja barátjához, Teleki Sándor grófhöz:

Kedves Drusám! Amily elkerülhetetlen a halál, oly elkerülhetetlen, hogy Te nekem hatszáz pengőforintot adj, vagy adjál, amint Neked tetszik. Mégpedig úgy, hogy kétszáz pengőforintot rögtön utánnal indíts, akár addig végig se olvasd e levelet. Életemben legeslegelőször fordultam mágnáshoz, kímélj meg a szégyenpirulástól, mely a ragyánál jobban el fogja rágni képemet, ha visszautasítasz. Aki a cigánynak vet ezer pengőt ingyen, az nekem mindig adhat hatszáz forintot kölcsön...

Aki aziránt érdeklődik, hogy mi lett a levél sorsa, azok számára még egy levelet iktatunk ide.

Ez a második levél 1847 február 5-én kelt:

Szeretreméltó Barátom! Nem hiszem, hogy meg ne kaptad volna leveletem, melyet újsz-tendő előtt írtam. Nagyon nehezemre esik, hogy füledet sem mozgatód...

Allítólag erre a második levélre sem érkezett túlságosan gyors válasz.

Bacsányi János szemére vetették, hogy nem akar éhenhalni

Kufsteinben tölti Bacsaányi az egyévi börtönt, a szomszéd cellában Szentjóbí Szabó László raboskodik. Éjjelenként a vastag falon is áthallatszik a szabadulásra már nem is számító költőtárs kinszenvedése:

Ki nyög? Melyik boldogtalan?

Kiált megint e bú helyén?

Ki háborít fel úntalan

Magánosságom éjjelén?

Hallom, hallom keservedet,

Te vagy lelkenek egy jele!

Érzem minden gyötrelmedet,

Érzem s szívem reped bele.

Nagy ég! Tekintsd nehéz baját,

Küldj neki éltető reményt!

Avagy te nyisd meg ajtaját,

S bocsd el, ó Halló, szegényt!

A halál gyorsan meg is jelenik és Szentjóbí Szabó Lászlót elviszi magával. Bacsaányi pedig megható versekben vigasztalja a költő menyasszonyát.

Eltelik egy év, Bacsaányi kiszabadul. Bécsbe megy és a bankhivatalnál szerény állást kap. Lassanként társaságba is kezd járni és itt ismerkedik meg Baumberg levéltári igazgató leányával, Gabriellával. A fiatalok rövidesen megszeretik egy-

mást, a szülők azonban elkeseredetten ellennik a házasságot. Nem is csoda. Egészen más állású és egészen más jövedelmű férjet szánnak leányuknak. És itt vár Bacsaányira ismét a tragikus véletlen. Gabriella egyik legbefolyásosabb kérője Sedlnitzky rendőrminiszter unokaöccse. Elképzeltető, milyen sérelem volt a mindenható biztonsági-főnök számára az, hogy unokaöccse helyett a sehonnai, gyanus nézeteket valló költőt részesíti a leány előnyben. Ma már megállapíthatjuk, hogy mindaz a megpróbáltatás, ami később Bacsaányira szakadt, alighanem elmarad, ha idejében félreáll az útból és lemond Gabriella kezéről. Ez azonban nem történik meg. A fiatalok állhatatosak és amikor nagynehezen a szülők is beleegyezésüket adják, még teljes hét évig kell várniok, amíg összeházasodhatnak, mert Bacsaányinak nincsen pénze. Hűségesen kitaranak egymás mellett a hosszú jegyeség folyamán és csak az egyik rossz májú feljegyzés emlékezik meg a dologról illetéknéppen: „Bacsányi János 1805-ben nőül veszi Baumberg Gabriellát, akivel huzamos idő óta szerelmi viszonyban élt.” Lehetetlen ebben a cizellált mondathan fel nem ismerni Kazinczy Ferenc finom stílusát...

A költő sorsába azután beleszól a nagypolitikus. A franciák megszállják Bécsot és Bacsaányi akarata ellenére belesodródik a világeseményekbe. Még kufsteini raboskodása idején barátságot kötött a szintén fogvatartott Maret francia politikussal, aki azután a hevonuló franciák egyik legbefolyásosabb embere. Csoda-e, ha a két jóbarát egymásra talált és Bacsaányi kisebb megbízásokat vállal a franciáktól. Így például áttesztálja azt a kiáltványt, amellyel Napoleon a maga oldalára akarja csábítani az osztrák uralommal amúgy elégedetlenkedő magyarokat. Később szintén szemére hányták ezt a magatartást. Igazán minden alap nélkül. Hisz már Toldi Ferenc megírta róla: Hogyan lehetett rossz néven venni tőle, hogy nem halt éhen és hivatalt keresett...

Munkácsy találkozott Arannyal, Arannyal találkozott Munkácsyval

Irodalomtörténeti kuriózzal is szolgál Harasányi Zsoltnak Munkácsy Mihályról szóló munkája. Megállapította ugyanis, hogy Munkácsy és Arany találkoztak egymással, ez a találkozás azonban meglehetősen egyoldalú volt: Munkácsy látta Aranyt, sőt meg is ismerkedett vele, Arany azonban nem látta a művészt.

A dolog így történt: Fiatal kezdő festő korában Munkácsy egy barátja beszélgetés közben elmondta, hogy nagyon szeretne kéziratot vinni a Koszorúnak, Arany lapjának, azonban nem mer Arany János színe elé kerülni. Munkácsy, aki már amúgy is kíváncsi volt a nagy költőre, vállalkozott arra, hogy a kéziratot közvetíti. Felkereste tehát Aranyt az Akadémia épületében lévő dolgozószobájában. Bekopogtatott és belépett.

Arany háttal a belépőnek éppen korrektúrárt javított, tehát anélkül, hogy visszafordult volna, megkérdezte:

— Mi tetszik?

— Kéziratot hoztam.

— Mekkora?

Munkácsy megmondta, hogy hány oldalas cikkről van szó. Arany megszólalt:

— Ez a cikk nem túl hosszú. De azért tessék helyet foglalni.

Munkácsy leült. Arany ismét elmerült a munkába és egy perc múlva már el is felejtette, hogy valaki van a szobában.

Munkácsy egy darabig várt, azután egyre keletlenebbül kezdte magát érezni. A percek kincsen teltek. Vége is a fiatal festő lábujjhegyen, lehetőleg zajtalanul kismordált a szobából. Felélegzett, amikor betette maga mögött az ajtót. Arany persze észre sem vette, hogy elment.

Ez volt az egyoldalú megismerkedés története.

„Vajda János vádlott” házi tegyelmi jogát gyakorolja

1885 február 5-én a budapesti büntető bíróság könnyű testisértés vétségével vádolva Vajda János elleni bűnygyben a következő ítéletet hozta:

Szabadlában levő vádlott Vajda János, budapesti születésű, ötvenhétéves, katolikus vallású, nős, gyermektelen író, vagyontalan, büntetlen előéletű — a neje, magánvádoló Vajda Jánosné Bartos Róza által a Btk. 301. és 302. §-ába ütköző könnyű testisértés vétsége miatt ellene emelt vád és következményei alól felmentetik.

Indokolás: Magánvádoló állítja ugyan, hogy a vádlott részéről szenvedett testisértés folytán vállla és alsókarja két hétig dagadt lett volna, tekintettel

HULLÁMVERÉS

Szélcsend a tavon.

Fenn és a vizen rántalan az ég.

Egyszerre megzajdul a hullám,

Cserepekre hull szét a tükör;

Nyújtózkodik a tőfenék.

A hullámhad rohamra dobol,

Tajtéket hány, mint a harag.

Egymásba torló száz vad vonalon

Rohan az örült hullám szilajon

S a reszkető parti fönvénybe harap.

Két perc az egész. És újra csend.

A tó mosolyra nyitja újra önfeledt szemét.

Csak a mégmart parton hever szanaszét

Kivert kavics, kihányt szemét.

Apró, szegény, halott halak.

Mi volt ez?

Honnan ez a kétperces örület?

Hirtelen szél a víz felett?

De hova lett?

A tó olyan anyáson szendereg,

Akár a bölcsőben a kis gyerek.

Valami nagy hajó

Ment el valahol feneket kapálva?

Sehol egy kémény...

Sehol egy folt a mennybolt kékén,

Ég föld mosolyog, mozdulatlan, békén.

Mint szénavánkoson alvó leányka.

Ó, nyughatatlan buborék,

Sejted-e, mitől remeg a Föld?

Pici hullám örök tavaddal:

Áradsz te is az áradattal,

Ragad, ragad az Ősdagály.

Hányd le a szemed áhitattal,

Hadd jütszadozzon tarajaddal

Tüzes csodát a napsugár.

Sík Sándor.

Gyógyítható-e a tüdőbetegség?

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcs-, vagy légcsőhurutban, szédülésben, tüdőkatarrusban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és nátházásban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr. Guttman orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (6 letes bélyeggel) alanti pontos címre: PUELMANN & CIE, BERLIN 947. Müggelstraße 25—25 a.

szomban arra, hogy az orvosi láttelemben körülírt testisértések minőségükre nézve a könnyűek közé sorolandók, másrészt pedig huzakodás közben vádolt is szenvedett nyakán magánvádól részéről orvosi láttelemben által nem igazolt karcot — Vajda János vádlottat a könnyű testisértés vétségének vádjá és következményeinek terhe alól felmenteni kell, mert vádlott, midőn öt idegen lakásban, idegen egyének jelenlétében szavakkal megtámadó és férfiúi önértékében mélyen sértő magánvádolt — türelmét vesztve — ütővel megfenyítette, mint férj neje irányában jogosan házi fegyelmi jogát gyakorolta és az ennek jogos gyakorlatában elkövetett könnyű testisértés miatt a Btk. 313. §-a értelmében büntetés alá vonható nem volt. Szében s. k., járásbíró.

Vörös cédula az ajtón: Mikszáth Kálmán dolgozik

Mikszáth Kálmánnak az Almanachban megjelenő előszava évek hosszú során át irodalmi esemény volt. Ezt az előszót a budapesti és vidéki lapok egy napon közölték. Talán semmit sem írt olyan nagy gonddal, mint az Almanach előszavát. A kéziratot mindig az utolsó percben adta át, mert előbb kétszer-háromszor átírta. Minden egyes Almanach-kötet megjelenése előtt legalább tiztizenötöt kellett őt megsürgetni, amíg végre — perze elkésve — megjött a kézirat.

Pepi bácsi, az öreg Wolfner József mesélte egyszer ezzel kapcsolatban a következőt:

— Egyszer régen, amikor Mikszáth még a Dohány utcában lakott, felmásztam a harmadik emeletre a kéziratért. Amikor be akartam hozzá esengetni, nagy ijedelmemre vörös cédulát láttam az ajtón. Akkoriban három kisgyermek volt, nekem is volt néhány, megijedtem tehát a fertőző betegségtől. Be sem csöngettem, hanem visszafordultam és levélben sürgettem az előszót.

— Egy héttel később inasomat küldtem fel, de a vörös cédula még mindig ott volt az ajtón. Naponta levélben sürgettem, de hiába. Végre egy napon beállított hozzánk Mikszáth és hozta magával az előszót. Nem akartam kezembe venni, mert félttem a fertőzéstől, de Mikszáth megnyugtattott:

— Bátran kezébe veheti. A vörös cédula egy-maga még nem fertőz, nálunk pedig hála Istennek, senki sem volt beteg. A cédula csak védekezés volt. Azért ragasztottam ki, hogy se Wolfner, se más ne háborgasson addig, amíg az előszót írom.

Udvarias és goromba kritikuskok

A fiatalok harca az öregek ellen, a generációk ellentéte száz esztendővel ezelőtt ugyanannyira időszerű volt, mint ma Bajza József, a legélesebb kritikuskok egyike mondotta egyszer, hogy a jó kritikának olyannak kell lennie, mint a villámnak és meunydörgésnek: meg kell tisztítania a levegőt.

Egy fiatal költő verset vitt Bajzához és véleményét kérte. Szerelmes vers volt ez és utolsó két sora így hangzott:

Nem veszek tollat kezembe többé,
Hogyha meg nem hallgatsz.

Bajza a következő véleményt mondotta: Versének utolsó két sora rendkívül megnyerte tetszésemet. Nagyon kérem, hogy tartsa meg ígéretét.

Egy akadémiai tagválasztásnál valakit azzal az indoklással ajánlottak tagnak, hogy nagyon sokat írt. Bajza erre azt a megjegyzést tette: Ne azt vegyük tekintetbe, ki mennyi papírost rontott, hanem, hogy ki mennyit tett hasznavehetővé.

Tóth Lőrinc, az újjászületés korának drámaírója félelmetes kritikus is volt. Így Munkácsi Jánosnak „Garabonciás diák” című bohózatát igen szigorúan bírálta meg és különösen azt kifogásolta, hogy a darabban a garabonciás diák túlságosan naturalisztikus, rongyos és piszkos köpenyben jelenik meg a színpadon. Nemsokára azután Tóth Lőrinc „Vatta” című darabját adták a Nemzeti Szín-

házban. Munkácsi János ebből az alkalomból ezt a kritikát írta: Tóth Lőrinc Vattája semmiesetre sem jó, legfeljebb arra, hogy vele a Garabonciás diák köpenyét kibéleljék.

Vallásos népszokások Vizkereszt napján

Írta: Bálint Sándor

Vizkereszt, vagy Háromkirályok napja (jan. 6.) az Egyháznak egyik legrégebbi ünnepe. Eredetileg ekkor ülte meg Jézus születése napját. Ezen a napon emlékezik meg a napkeleti bölcsek imádásáról, Krisztusnak a Jordán vízében való megkereszteléséről, sőt a kánai menyegzőn történt csodáról, a kenyérszaporításról és Lázár feltámasztásáról is. Ez utóbbiak a középkori liturgiában még szerepeltek, az újkorban azonban már elmaradtak. A keleti egyház Krisztus megkeresztelésével kapcsolatban már ősidőktől fogva a vizet is megszentelte ezen a napon. A vízszentelés azután a középkor folyamán a nyugati egyházban is elterjedt. A vízszentelés mellett: ezen a napon szentelték régen a tömjént is. E kettős szentelésből fejlődött ki azután a lakóházak megszentelése és megfűstölése is Vizkereszt körül. Némelyek szerint ez a görög egyház hatása.

Már a mi középkori szertartáskönyveinkben is előfordulnak a szentelések formulái. A vizkereszt házszentelésre vonatkozó első részletes adatok tudunkra a XVIII. század elejéről, Kolozsvárról valók. Az ottani jezsuita kollégium évkönyvei szerint három fiút megkoronáztak és felöltöztettek, hogy a napkeleti királyok személyét képviseljék. Ezek a magyarok között magyar versekkel, más nyelvűeknél pedig latinul üdvözölték és imádták az újszülött Királyt egy kép előtt, amely Jézus születését és a pásztorok imádását ábrázolta. A három ifjú hármas ajándékkal, arannyal, tömjénnel és mirrhával tisztelte meg a képet. E jámbor látványosság megtekintésére az utcákon és házakban nagyszámú nép csődült össze, katolikusok és protestánsok egyaránt. Ezekhez a kísérő pap a ház beszentelése után alkalmas buzditást intézett, hol az igaz hitről, hol a helyes istentiszteletéről, hol pedig a szentségek gyakori vételéről. Ilyfajta rögtönzött beszédek az ünnep nyolcada alatt a pater rector több, mint hatvanszor mondott. Még a protestánsok is meghívták házaik megáldására és igen barátságosan fogadták.

A házszentelés újabb időben is bizonyos ünneplésséggel folyik le. hiszen a rendkívüli eseményeket nem számítva, évente legalább ekkor fölkeresi a pap hajlékukban a hivat. Kethelyen (Zala) a pap maga mellé veszi a mestert (kántortanítót), két céhmaster, akiknek egyike szenteltvíztartót, másika pedig egy nagy, házi fonállal befűzött tüt tart a kezében, továbbá két gyereket. Belépven a pap a házba, nyomban követi a mester, aki az ajtó nál hajadonfővel megáll és a megfelelő évszámmal együtt fölírja a szokásos jeleket: G+M+B. A szobában az asztalt ezalatt fehér abrosszal heterítik és ráhelyezik a család legutóbbi hűsvéti gyónását igazoló cédulákat. Atlépven a pap a szoba küszöbét, megszenteli a házat és végül leül az őt állva fogadó háznép közé, vallásos oktatásban részesíti mindnyájukat, a kis gyermekeket megáldkoztatja és ha a gyónócédulákat nem, vagy nem a családtagok számának megfelelően találja az asztalon, figyelmezteti a család fejét a fájdalomra jelenségre és kéri, hogy a jövőben ne ismétlődjék meg. A gyónócédulákat megszámlálják és a céhmaster türe fűzi őket, a mester összeszedi a lélekpénzt (jámbor adományt) és ezzel a házszentelésnek vége.

Göcsényben a pap és a mester házról-házra jár szentelni, mint mondják: vizkeresztet járnak. Fáradságuk jutalmául sonkát, szalonnát, tojást, gabonafélét, babot és lélekpénzt kapnak. Minden háznál zab van egy tányván és amikor ebből a mes-

Vörösmarty Mihály viszont nagyon szelíd és gyengéd ember volt és kritikáiban is igyekezett a „áldozatokhoz” tapintatosnak mutatkozni. Egy fiatal költő egy alkalommal verset adott át neki hogy közölje azt lapjában. A vers rettenetesen rossz volt. Vörösmarty azonban megsajnálta a fiatal embert, akin nagyon látszott, hogy mennyire boldog lenne, ha versét nyomtatásban viszontlátná tehát így szólt hozzá: „Ücsémuram, az ön verse nagyon rossz, ebben a formában nem tudom közzé tenni. Ha azonban megengedi, átdolgozom és az ön neve alatt kiadom. Becsületszavam adom, hogy titkunkat magammal viszem a másvilágra... fiatal költőnk elvörösödött és elvitte magával a versét.

ter a pap zsákjába önt, a kiszóródott szemeket egybegyűjtik és a tyúkoknak adják, hogy jobban tojjanak. Szentelés után a papnak le kell ülnie, mert különben a tyúkok nem kotlanak. Fölkelés után a gazda, vagy a gazdaasszony ül a pap helyére s a pitart kísérik, hogy a lányok, vagy legényfiuk minél hamarabb megtalálja élete társát.

Szeged-Alsóvároson a szentelést végző barátot a tiszta szobában az asztalon feszület és égő szentelt gyertya fogadják. A szentelés nemcsak a család lakóhelyére, hanem az istállóra, lóra, mellékhegységekre is kiterjed. Szentelés után elbeszélget a család tagjaival. Búcsúzásul a kezében lévő kis kézi feszületet mindenki megcsókolja.

Szöregen a házszentelő pappal együtt megy a kántor, a kurátor, a minisztránsok és egy gyermek, akinek nyakában zsák lóg, karján pedig kosár. A szentelés végeztével ezt éneklék:

Hála neked Atyaisten,
Jóvoltodat mutasd itten,
E házaknak épületeiben,
Mostani szentelésében.

Legfőképpen tartsd a gazdát
Hitvesével ő magzatját,
Cselédjét engedelemben,
Tartsd isteni félelemben.

Szentelésekor a hivek az asztalra bázát, a házba néhol almát, máshol tollat tesznek, hogy a természethez és a jószághoz szerencsésük legyen.

Csikban néhány gyerek ökörr-, vagy löcsengetyűt köt a nyakába s még a menet előtt feltárja a házakat. Ahol a kiskaput nyitva találják s bemene-telt kérés szavakra mogorótt, almát vagy pár krajcárt kapnak, onnan virágodzik a ház földje — kívánással távoznak; de ahol a kiskapu zárva van, vagy ahonnan elutasítják őket, egyikőjük a ház előtt marad a pap megérkezéig: nehogy a szent keresztet szégyen érje. Ugyancsak Csikban a lányok cernát is tesznek a fölterített asztalra, amiért a vidimusoktól (minisztráns gyerekek) dícséretet kapnak: Jó fonó, jó fonó, jókor felkelő, négy lón s hinton vigyék férjhez! A cernátlan asztalú lányt azonban ott a pap előtt így gúnyolják: Rossz fonó, rossz fonó, délig aluvó, hamuba heverő... taligán vigyék férjhez!

Mindenütt ismeretes népszokás a Háromkirályok járása, amelynek gyökerei régi időkbe nyúlnak vissza. Három fiú, Mogyoródon (Pest) három leány, csákvál a fején, jehérbe öltözve jár Vizkereszt tájékon házról-házra. Egyikük csillagot tart a kezében. E csillagnak hat ága van, a középet szítából csinálják. Hátralagynak neki egy kis nyílást, hogy a belül elhelyezett gyertyát meggyújtassák. Bemennek a házba és megkérdezik: Be szabad-e jönni a csillaggal Háromkirályt köszönteni? Ha engedelmet kapnak, akkor bevonulnak és énekelnek.

Egyes vidékeken a játékban poroszlok is szerepelnek Heródessele, akik a kisdedeket meg akarják ölni. Ez a mozzanat azt mutatja, hogy e játék régebben gazdagabb lehetett. Bizonyos, hogy e Háromkirályok járása a megtestesülés középkori misztériumának Vizkereszt napjához tapadt részlete, illetőleg maradványa, amely úglátszik kántori elemekkel is bővült.

Mussolini barlangja — a „Popolo d'Italia” szerkesztősége,

ahol egy vezércikk és egy hír között céllövésben
gyakorolták magukat a szerkesztők

Mint már jeleztük, hűséges és pontos olvasóinknak Giorgio Pini: Mussolini című nagyrészt munkáját adjuk jutalmul. Mostani cikkünk keretében újabb érdekes részletet közlünk az olasz író világhírű művéből. A világháború utáni hónapok fejtelenségét, zavarát, a vörös orgia tombolását elevenítik föl ezek a történelmi sorok. Bár Olaszország győztesen került ki a nagy küzdelemből, Versaillesben mégis úgy bántak el vele, mint a legyőzötttel. Általános volt az országban a fejtelenség és feyelmzetlenség, csak Benito Mussolini, a Popolo d'Italia főszerkesztője nem vesztette el nyugodtságát — s vaskézzel hozzáfogott nagy műve megalkotásához.

A Popolo d'Italia volt mindazoknak a menedékhelye, akik nem bírták, nem akarták illetett kézzel nézni az állatiasság szörnyű uralmát. A Popolo d'Italia szerkesztőségében toborozták annak a polgárháborúnak önkéntesait, amelyek nemokára lejártszódt Olaszország színpadán. Valószággal elharikádozták magukat nap mint nap a szerkesztőségben és fegyveres öröket állítottak a kijáratokhoz. A kéziratok és halmozai között és a szerkesztőség sarkában bombákat rejtettek. A

szerkesztők egy vezércikk és egy hír megírása között szünetben a céllövésben gyakorolták magukat. Kenyérre is alig jutott a lap bevételéből, amit a kiadóhivatali főnökök: Arnoldo Mussolini és Manlia Morgagni testvériesen elosztottak közöttük.

Mussolini éjt-napot egybetéve dolgozott s ott bent szűk kis szerkesztőségi irodájában a kéziratok tornyai s a fegyver- és bombahalmazok között fogadta látogatóit. Cikkei, szónoklatai egymást követték, miközben utolsó líráját is odaadta a munkanélküli frontarcosoknak. Néha visszavonult a szerkesztőségi munkától zajló épületben kis dolgozószobájába, amelyiknek ajtajára a következő felírást akasztotta: „Aki belép: megtisztel, aki nem lép be: lekötölel. A szerkesztőségi szobában a következő felirat volt olvasható: „A szerkesztő urat kérem, hogy ne távozzanak mellettem be nem jöttek.”

A szocialisták mindent elkövettek, hogy Mussolininek ezt a legutolsó bástyáját is lerombolják. A Popolo d'Italia szerkesztősége azonban, állotta a harcot. Az egyik legvéresebb hangulatú napon, amikor Orlando Danez éppen a szerkesztőségben tartózkodott, tüntető tömeg csődült össze az ablakok alatt. Orlando Danez így számolt be ezekről a forró percekéről:

Pisztoly — és tejesüveg

„Vesszen Mussolini! Éljen Oroszország! — böhölyte a szocialista céceselék.” — Azt mondják, hogy Mussolini egyszer, amikor párbajoznia kellett, a párbaj előtti pillanatokban és párbaj után sem vesztette el nyugodtságát és hidegvérét — s ez a nyugodtság nem volt erőltetett, mert pulzusa ezekben az izgalmas pillanatokban is rendszerben vert. Most, amikor a tüntetők halálra keresték, nem hallgattam szívének dobogását, de elég volt látnom ajkának szinte véres, vadállati mosolygását (más szóval ezt a mosolyt nem lehet meghatározni). Szerény dolgozószobájának íróasztalán ült, amelynek egyetlen díszje Olaszország falitérképe volt. Fiuméhez, Mussolini a térképen kis olasz nemzetiszínű zászlót tűzött. Az asztalon egy nagy üveg tej állott s Mussolini az üvegből időnként „húzott” egy-egy kortyot; a tejesüveg mellett egy hatalmas régmódi pisztoly feküdt. Közben az ablak alatt mind fenyegetőbbé vált a kiáltozás. Nemsokára a rendőrök vezényszava és muskéták ropogása kavardott a tüntető tömeg ordítózásába. Mussolini fülhajtott egy korty tejet s így szólott hozzám: „Most ordítanak, üvöltönek és haragszják csatakiáltásait, de vedd el csak tőlük a koncot és lobogójukat, azonnal nem lesznek egyebek gyámoltalan bandánál. Nem hiszem, hogy ide mernének jönni, mert jól tudják, hogy ezzel a pisztollyal legalább kettőt közülük magammal viszek a másvilágra. És nagyon jól tudom, hogy az egész egyesített milánói szocialista pártban nem akad két olyan vakmerő ember, aki ennek a veszedelmnek ki merné magát tenni! Ezért hát nyugodtan meghihatom a tejet.”

Ugyanezen a napon megemlékezve az Arragoniában elesett garibaldistákról, kijelentette: „En végzetlenülül bízom az olasz népben; bízom ennek a fajnak erényeiben és jövődjében.” „Szürke napok harcossai vagyunk, de hiszünk abban, hogy rank fog ragyogni a hajnal.” Hogy meggyorsítsa a megújulás korszakának elérését, Mussolini elhatározta, hogy szétszórt kis erőit egyetlen sejtben egyesíti. 1919-ben megalakította az első harci faszóit. Nem pártalakulat volt a megalakított szervezet, hanem az úttörők sziklakemény kis csoportja, amelyik a legkülönbözőbb párt tagjaiból toborzódott. Egyetlen cél: a defetizmus elleni küzdelem lehegett szemük előtt és legelső gyűlésükön beszélgettek munkarendjüket céljuk elérésének érdekében. A harci faszó maga vállalta a forradal-

mat és a forradalmi tevékenységet. S ezekben a most megalakult faszókban Mussolini saját magát — tulajdon életét folytatta.

Dávid legyőzi Góliátot

Előbb csak néhány igazán vakmerő ember mert beiratkozni. A hangulatot a vörös terror irányította s ezért a liberális, valamint a konzervatív lapok kételkedéssel s elfogultsággal telve fogadták az új mozgalmat. Mintha megérezték volna, hogy Mussolini nem fogja a nagytöke és burzsoázia érdekeit védeni — és rohamra indul a kommunisták ellen.

Aki még egy lépést tesz felém, azt keresztüllövöm

A kormány nem tudta megakadályozni Mussolinét abban, hogy 1919 október 6-án el ne menjen Fiuméba. Igaz, csak úgy tudta kijátszani a hatósá-

Az első véres összecsapás április 15-én történt. Mintegy tízezer vörös tüntető — akiket föl-tüzeltek a kommunista agitátorok — zárt menetben fölvonult az Arénából a Dóm-tér felé. A Via Mercantini a vörös tüntetőket megtámadták a Ferruccio Vecchi, Marinetti és Chiessa vezetésével a fölvonuló arditák, katonatisztek, egyetemi hallgatók és futuristák.

Dávid legyőzte Góliátot. A kis csoport bombák robbanása és revolverropogás közepett megfutamította az óriási vörös tömeget. Mire beállt az est, Milánó központja fölzsabadult a kommunista lidérenyomása alól. Igaz, hogy a Popolo d'Italia szerkesztősége is lángokban állott. Az első összehittőzést rövidesen második, harmadik követte. Úgy létezett, hogy a polgárháború rövidesen megindul. A kivert agitátorok és a széjjelészórt vörös tömegek boeszűért lihegték és késültek az ellentámadásra. Mussolini most sem retteget és nem igyekezett magáról elhárítani a felelősséget: „Szavakkal nem lehet engem megfélemlíteni... Van egy irányítóm s az után igazodom. Azokat, akik képesek közreműködni velem népem fölzsabadítására, magamhoz ölelem, — de azok, akik az olasz nép megrontására törnek, velem találják szemben magukat.”

Afrika...!

Mussolinét a legkevésbé sem idegesítette, hogy a harc napról-napra komolyabbá és élesebbé lesz. Mintha a legbékésebb idő volna, úgy járt-kelt aggodalom nélkül a városban. A szerkesztőségből lapzártá után késő éjszaka járt haza távolfekvő lakására és egyetlen egyszer sem engedte meg barátainak, hogy hosszú útján elkísérjék, nehogy miatta bajba jussanak. A belpolitikai küzdelem nem vakította el és figyelemmel kísérte a külpolitikai eseményeket is. Május 22-én Fiumében a Verdí-színházban mondott éles beszédet Wilson és Versailles ellen. Kiszélesedett külpolitikai látóköre — és Olaszország földközéntengeri hivatásáról beszélt.

Mintha a jövőbe látna, úgy beszélt erről a kérdésről — és Afrikáról. Hallgatóit valóságos extázisba hozta és beszéde hatása alatt Fiumében a Mars-mezőn megalakult az az önkéntes zászlóalj, amelyik a későbbi események során oly jelentős szerepet játszott.

Az egész országban a bolsevisták orgiája tombolt. Mussolini emberfeletti erővel folytatta a küzdelmet. A kormány tehetetlensége miatt veszély fenyegette Fiumét s Mussolini, hogy megakadályozhassa a szövetségesek aknamunkáját, Fiuméba utazott. Lapjának igazgatóját D'Annunzio-ra bízta. Távozása előtt hatalmas kirohanást intézett Nitti miniszterrelnek ellen s a kormányt *hatonaszökevény társaságnak* címezte. A Popolo d'Italiát a cenzúra nem tudta elhallgattatni és mindenre elszánt munkatársainak hangját nem lehetett letorkolni, — pedig a lapnak egyetlen krajcár vagyona sem volt — a nemzeti eszmére és az újjászületési mozgalomra támaszkodott.

ESTI KÖNYÖRGÉS

Add meg nekem a vénség koszorúját,
ad meg nekem, Uram. Én viselem,
fizesse bár sok fájó éjelem.

És ossza rám a vénséges napokban
osztó kezéd, mit földi vétkimért
igazságodnak mértéke kimért.

Itéletes órákat, vádoló percek
hőhérjárását, mindent vállalok, —
csak azt add meg, hogy szárnyaló dalok

cikázanak majd mind e pokolmélyből
tavaszban fénylő égboltod felé,
és szívem legyen majd mindenkié.

tudván gyönyört, hatalmat, kint és szégyent,
alázatást, ujjongást, bünt, halált.
És két szemem, mely kék-tiszára vált,

sugárzó áldást nevelsen majd rájuk,
kik akkor lesznek — lovon vagy gyalog —
vállamat verő vad fiatalok.

Lendvai István.

gok éberségét, hogy titokban repülőgépen tette meg Fiuméig az utat. Megbeszélést folytatott ottani párthíveinek vezéréivel és ugyancsak repülőgépen visszaindult. Isztria felett szembekerültek a bórával s kényszerleszállást kellett végrehajtaniok. Eppen egy katonatábor kellős közepén ért földet a gép s a tisztek és a katonák csodálkozva vették körül őket. Ekkor azonban már Milánóból értesítés érkezett és keresték Mussolinét. Egy karabinier a gép felé futva kiabálta: „Tartóztassátok le a szökevényt!” És Mussolinét letartóztatták. Udinébe kísérték, ott azonban Badoglio tábornok szabadon engedte. Flórenche sietett a harci faszók első nagygyűlésére és a gyűlésen beszámolt kalandos fiúmei útjáról, magasztos szavakban emlékezve meg Badoglio tábornok nemes gesztusáról. A nagygyűlés után éppen ebédelt egyik étteremben, amikor néhány kommunista csavargó reátámadt. Mussolini revolvert rántott s a legnagyobb nyugalommal szegezte a csavargókra: „Lelövöm, aki még egy lépést tesz felém!”

A helyzet napról-napra sötétebbé és aggasztóbbá vált. Novemberben megkezdődtek a választások s a kormány a legkegyetlenebb hadjáratot indította a fiúmei vállalkozás ellen. Mussolini, bár a kilátások nem voltak a legesélyesebb módon sem kedvezők, néhány bátor elvtársával kiállott a harcra. A faszista jelöltek azonban, mint előre látni lehetett, megbuktak.

Ismerteti: Marjalaky Tibor

Asszonyok dolga

A védekezés módjai a téli hideg és szél ellen

Gyakori panasz így, télidőn, hogy a szél kifújja, érdessé, reszelőssé, néha repedezetté teszi a különben egészséges bőrt. Ez a kellemetlen tünet természetesen csak a fedetlen, vagy kevésbé alkaron és alszáron szokott előfordulni.

Tulajdonképpen oka a bőr zsirtartalmának hiánya. Mosdásnál a szappan és víz kioldja a bőr zsirtartalmát: ha most nem egészen szárazra törölt bőrrel, vagy mosdás után azonnal megyünk a levegőre, akkor a szellő kiszáritó hatása alatt, miután a bőr mesterségesen kioldott zsirtartalmának pótlására még nem volt idő, a legfelső hámréteg sejtjei megrepedezve félig-meddig leválnak és okoznak a durva érdességet, ha pedig ebben a folyamatban a bőr mélyebb rétegének sejtjei is részt vesznek, megrepedezik, sokszor vérzik is a kiszáritott, „szélfújta” bőrterület.

A fent leírt szépséghiba, sőt súlyosabb esetekben bőrbaj keletkezésének magyarázatában már benne rejlik az ellene védekezés és gyógyítás mikénteje is.

Minden mosakodás, fürdés után töröljük bőrünket jó szárazra és ha amúgy is száraz természetű a bőrünk, csak túlszírozott szappant használunk. Ne menjünk mosdás után aonnal a levegőre, vagy ha ez elkerülhetetlen, akkor a levegő-

nek kitett bőrfelületet krémzzük be.

Különösen fontos ez szeles, csapadékos, ködös időben, mikor a szél a hulló hóhelyet, esőcseppet arcunkba csaphatja.

A bőr ilyen megvédésére alkalmas a finom tejkrém (lúgmentes legyen!), vagy stearinkezős; szárazabb bőrnél a crème céleste.

Mielőtt a levegőre megyünk, kenjük be az említett krémek valamelyikével nagyon vékonyan bőrünknek azokat a területeit, melyek az időjárás viszontagságának ki lehetnek téve. Megjegyzem, hogy e krémek fölé alkalmazott púder még fokozottabb védelmet nyújt. — A durva, „kifújta” bőr gyógykezelésére szolgál a glicerinkenőcs, vagy zselé, mely főleg nappali és a lanolin kenőcs, mely inkább éjjeli használatra alkalmas. Tiszta gycerint sohase használunk, mert vízszívó tulajdonsága miatt csipő-égető érzést, fokozott szárazságot, huzamos használatnál pedig barna elszíneződést okoz. Enyhe esetekben már egy napi bőrápolás teljes javulást hoz, amely tartós is marad, ha vigyázunk, hogy bőrünket újabb ártalom ne érje.

Súlyosabb esetekben, ha a vázolt házikezeléssel nem érünk célt, forduljunk orvoshoz, nehogy a lényegtelennek látszó bajból tartós szépséghiba keletkezzék.

Magyaros konyhabutort a magyar otthonokba

Magyar otthonba magyar konyha való. De nemcsak azért ajánlatos a konyhát magyar stílusú kézimunkával díszíteni, mert ez a legszebb, hanem azért is, mert egyúttal ez legolcsóbb és legcélszerűbb is. Nincs jobban mosható anyag a jóminőségű piros vászonnál (rúzs). Alapanyagának sem kell drága házivásvat venni, éppen úgy megteszi a széles molinó, melyből az asztalterítő toldás nélkül kitélik, erősebb és tartósabb minden vászonnál.

Ha a kézimunka holmi magyaros, akkor magától értehető, hogy a bútort is, kerámiatolmit is inkább magyar stílusban tartjuk. Szépek a modern stílusú fehér vagy színes konyhák, de még sokkal szebb, eredetibb és művészebb a magyar tálas, edényes szekrény, tulipános láda és a pompás formájú szék. Saját terveink szerint készíthetjük el puhafából az ilyen bútort és semmiestre sem fog annyiba kerülni, mint a kész konyhabútort, különösen ha sajátkezűleg festjük rá a mintát. Ócska, dívtől kiment konyhaholminkat így magyarosra átfesthetjük és olyan gyönyörű konyhánk lesz, hogy büszkélkedhetünk vele.

A falvédő és asztalterítő egyszerű rátétmunka. Kiszabjuk a molinóból a terítők formáját, aztán beszegjük pirossal 3 ujjnyi szélességben. A motívumokat kivágjuk papírból kellő nagyságban, aztán rátűzzük a vászonra és kiszabjuk őket, minden ráhagyás nélkül. Most minden motívumot oda-férelünk a helyére. Behajtani nem kell, ellenben szépen, pontosan, a körvonalakat követve körülgépeljük. Végül sötétkék pamutlalt a gépvarrás tejein láncöltéssorral hímezünk körül minden motívumot és szegést. A falvédőhöz háromszor használjuk föl a nagy hegyes levélmotívumot, a belőle kiágazó vonalak sötétkék hímezésből (lánc- vagy szár-öltésből) lesznek. Ezek végére illesztünk egy-egy kis himbómotívumot. Alatta végighalad mint bordúr a calkozott vonal a pöttyekkel. A nagy levelek közé egy-egy kis levélrajtot illesztünk. Az asztalterítő közepére a négyesűsű középmotívumot varrjuk. A négy csúcsot sötétkék vonallal hosszabítjuk meg és végére egy-egy himbót teszünk. A középmotívumhoz a négy oldal felé odaféreljük a nagy levélmotívumot kék vonalakkal és a himbókkal. A terítő szélén a bordúrrajz fut végig, föltte köröskörül a kis levélmotívum és középen a nagy levélmotívum alsó része. A nagy motívumból megtartjuk a két oldalsó virágot és ebből kétfelől induló két keskeny levelet, szár és himbó nélkül.

A bútortok közül bemutatunk egy eredeti magyar székletlalt és rajzát, valamint a tálasnak a forma- és díszítőrajzait. Gyönyörű szép és sötét alapon világos színekkel (sötétkéken fehér, piros, zöld, világoskék), de lehet világoskék, fehér vagy

szürke alapon élénk, sötét színekkel is festeni. A nagyobb darabok (szekrény és láda) úgy festődik be, hogy egy alapszínben tartott bútorra másszínű táblát festünk és ebbe a táblába tervezzük a mintát. Amilyen a tábla alapja, olyan lesz a kisebb darabok alapszíne. A nagy bútortok alapszínét csak segélynek, peremnek és a lábakon használjuk a kisebb darabokhoz.

Téli délután a rokka mellett.

A konyha körül

BECSINÁLT MALACAPRÓLÉK.

Egy szép, tejes malac fejét, máját, tüdejét, körmeit egyforma nagycsacska darabokra vágva, sós vízben puhára főzzük. Egy pohár tejfőt, 2 tojássárgáját és egy kanálka lisztet egy bögrében egymára habarunk. Izlésünk szerint adhatunk bele 1—2 evőkanál borecetet is. A malacaprólekot a leveses vagy más öblös porcellántálba szedjük, a tejeles habarékot pedig folytonos keverés közben a forrásban lévő levesbe csurgatjuk és mihelyt egyszer felforrott, hogy össze ne menjen, az aprólkra öntjük. Pirított zsemlyekockákat adunk hozzá.

SZALONNAS MALACTOKÁNY

Négy személyre 70 deka vesepecsenye (bél-szín) fejet veszünk, vagy ha az nincs, sovány hátszínselet is megfelel. A húst hüvelykujnyi, vágva, sós és ceruzavastag metéltre vágjuk. 10 deka kockára vágott füstölt szalonnát egy lábában kiolvasztunk, a tőpörtöt lyukacsos szűrőkanállal kiszedve, félre tesszük. A lábában maradt zsírban megfuttatunk 2 fej apróra vágott hagymát, egy cikkely szétnyomott fokhagymát, meghintjük izlésünk szerint rózsapaprikával, beleadjuk a húst, só, kevés törött borsot és majorannát és befődvé, többszöri kevergetés közben addig pároljuk, míg a hús zsírban seregni kezd. Ekkor adunk hozzá két evőkanál paradicsomot és csak annyi vizet, hogy sűrű leve maradjon. Ha a tokány megpuhult, 3 deci tejfelt keverünk bele, hozzáadjuk a félretett tepertőt, köretnek pedig tarhonyát szolgálhatunk fel a tokányhoz.

A modern gyermekszoba

Akinek csak módja van hozzá s teheti, rendezzen be gyermeke részére külön szobáskát. Napfényeset, levegőset, ahol a gyermek fejlődésének korszakát éli le s játékos kedvét szabadon kitombolhatja. Legyen a gyermek szobája díszes, de nem túlszűfolt, mindenféle ki-

selejtezett holmival tele. Sőt csak a legszükségesebb darabok kerüljenek ide, hogy a szoba tágas, szabad mozgású hely legyen. A bútorok világos színűek, könnyen kezelhetők s a gyermek alakjához méretezettek legyenek. — Drága, kényes holmit ne tartsunk a gyermek szobájában. Az oda bekerülő kézimunkák üde, tarka színűek és tartós, erős anyagiak legyenek. Szükséges darabok a következők: kisebb-nagyobb szőnyegek, falvédők, párnák, különböző méretű terítők és egyszerű, csinos függönyök. Nagyon fontos szerep jut a gyermekszobában a szőnyegnek, a legtöbbet itt heves, hancúrozik a gyermek, hisz kényelmesebb is neki itt a játék. Ágya elé kis szőnyeget tesszünk.

A legdivatosabb falvédő tarka filcből készül, körülbelül 6—8 mezőre osztva, szélét 5—7 cm széles pánt fejezi be. Minden egyes mező másszínű filc, erre dekoratív formák vannak applikálva. Rend szerint a mesevilágból vett elemekből. Egy-egy ilyen négyzet mérete 20×20 vagy 25×25 cm. Papírból kivágjuk előbb a gomba-, virágstb. formát s takarékosan a filcre illesztve, ebből is kivágjuk a formát. Pontosán minden darabot a helyére fércelünk, majd megfelelő színű Mez Camezával noman levarrjuk. Különböző formákat használhatunk fel a falvédőhöz, amiben a gyermek nagy örömét leli.

A GYERMEK

Rovatvezető: HORVÁTE ÁRPÁDNÉ

Pásztor-legenda

Botlehem közelében történt, Jézuska születése után.

Két pásztor veszekedett egy bárány miatt. Mindegyik azt mondta, hogy az övé. Mindegyik tanukat állított, az igaza mellett nagyon nehéz volt fölöttük ítélkezni.

— A bárány az enyém! És nem adom senki-
nek! — kiáltotta az egyik.

— Ne próbáld megérteni! — mert az enyém!
— fenyegetőzött a másik.

Végre úgy döntöttek, hogy kimennek a me-
sőre — és megverekednek a bárányért. Aki győzni
fog — azé lesz!

Elindultak, gyűlölettel — és haraggal a szí-
vükben. Azonban rövid utat tehetek csak, mert
egy karaván útjokat állotta.

Három fényes öltözötű idegen jött teveháton,
fehér és fekete szolgák kíséretében. Idegen, —
messze országokból valóknak látszottak. Az égen
nagy fényes csillag tündökölt, mindenütt, a kara-
vánok előtt, — mintha vezetné őket.

A két pásztor, bámulva követte a menetet, a
pásztortanyák felé. Itt, a ragyogó csillag, egy is-
tálló fölött megállott. Az idegenek legrögtak a te-
vék hátáról és a földre borultak egy gyönyörű,
jóságos arcú nő és egy csodálatosan sugárzó, égi
szépségű gyermek előtt. Ajándékokat nyújtottak át
neki és imádták őt.

A gyermek kedvesen nevetett vissza rájuk és

ez a nevetés, a két távolabb álló haragos pásztor
szívébe az engedékenység és szeretet szikráját
hozta.

— Milyen csodálatos ez a kis gyermek! —
mondta az egyik. — Bizonyosan ő az, akiről a többi
pásztorok beszéltek, hogy az angyalok dicsőítő
énekkel üdvözölték születése alkalmával...

— És az idegenek — milyen messziről eljöt-
tek, hogy lássák! — és milyen szép ajándékot hoz-
tak neki! — felelte a másik. — Menjünk haza és
hozzunk mi is ajándékot neki!...

— Igen, de mit?

— Én már gondolom, hogy mit!...

— Én is!...

Mint jó barátok futottak haza — az előbb
még ellenségek — és szeretettel hozták együtt a
vitas bárányt, Jézuskának ajándékolva...

És szíveikbe a szeretet és a béke vonult be
mindörökre.

Az újévnek első napján
Jézuskának megígértem
Hogy jó leszek,
szót fogadok,
jól tanulok egész évben —
s az ő segítségét kérem!

A „felfujt“ tészta, amit ezer ember készített

— Angolból —

(Az angoloknál népszerű eledel a
pudding. Nálunk inkább „felfujt“ né-
ven ismerik és szeretik.)

Róbert bácsi meghívott minket — unokaöcsé-
seit — ebédre. Azt ígérte, hogy olyan puddingt
kapunk, amelynek előállításán több, — mint ezer
ember dolgozott.

Egy pudding? — kérdeztük — amelyet több,
mint ezer ember készített? Akkor annak olyan
nagyak kell lenni, mint egy templom!

Jól van gyerekek! — mondta a bácsi — majd
az ebédnél meglátjuk!

Következő vasárnap, — amikor a meghívás
szólott —, alig reggeliztünk, siettünk a bácsihoz.
Amikor odaértünk, csodálkozva láttuk, hogy a ház-
ban csend és nyugalom van, mint máskor.

Aasztalhoz ültünk. Az első ételekhez alig nyúl-
tunk, ellenben kíváncsian tekintgettünk az ajtóra.
Végre hozták a puddingt! Egyszerű mazsolás pud-
ding volt, mint rendesen, — egy cseppet sem na-
gyobb!

— Ez nem az a pudding, amelyet nekünk ígér-
tél, — mondtam csalódottan.

— Valóban ez az! — bizonyította a bácsi.

Csak nem akarod velünk elhitetni, kérdeztük,
hogy ezen a kis tésztán — több mint ezer ember
dolgozott?

— Na! — mondta a bácsi — csináljunk csak
egy kis számítást! Ha puddingt akarunk készí-
teni, mindenekelőtt lisztre van szükségünk. Meny-
nyi embernek kell azon dolgozni! Először a földet
megművelni, szántani, vetni, aratni, esépolni. Ezek-
hez a munkákhoz sok-sok munkás kell! Azután
mennyi szíjgyártó dolgozott a lovak szerszámjához
szükséges szíjak elkészítésén. Ha lisztet akarunk,
szükségünk van molnárra is, aki a búzát a malom-
ban megőrli... Na — és míg a malom elkészül,
mennyi ember dolgozik az épületen, a gépeken!

Menjünk tovább! Gondoljatok csak a mazso-
lára, citromra, cukorra és egyéb fűszerekre, melyek-
nek termelése, leszedése, szállítása, mennyi embert
foglalkoztat! És a sok kereskedő, akik árusítják
mukat.

Szükségünk van még azután tojásra, tejre,
vajra — és ez mindaddig csak maga az anyag!

Elég! Elég! Ne számolj tovább bácsi! — kiál-
toztunk mind. — Meg vagyunk győződve, hogy
mar többet számoltál ezernél!

Várjatok! Még nem számoltam el mind! —
szólott csöndet intve a bácsi. A puddingt ki is
kell főzni, — ehhez tüzelőanyag, fára, szénre van
szükség; számolnunk kell a sok bányász, favágó;
edényre van szükség, ezzel is mennyi ember dolgo-
zik, hát még az a kendő, amelyben kifő a pudding;
mennyi munkás termeli, szedi, szárítja a lent,
mennyien fehérítik, szövik.

— Mindent hiszünk bácsi! — kiáltoztunk. —
De ha már megtermelték az anyagot, ha megkészi-
tették, ha angyan dolgoztak vele, engedd, hogy
most már megehessük! — A bácsi nevetve intett,
megadta a jelt és az ezer ember által készített pud-
ding pár pillanat alatt — eltűnt.

BÜSZKE KARCSI

Korcsolyázni indul Karcsi
Várja már a szomszéd Marcsi.

Felöltézik szép-csinosan
letszeni fog bizonyosan...

A ruha új, — cipő fényes,
a legényke nagyon kényes

Magasan hordja a fejét
földre, de hogy veti szemét

Ezért aztán nagyot zökken,
megbóllik egy kicsi rögben,

s az emberek kacajára
becuppan a pocsoljába...

Csupa sár lett büszke Karcsi
várhatja a szomszéd Marcsi!

Mi történik velünk, mikor alszunk!

Pihenünk. Pihen kezünk-lábunk, mindegyik
munk, pihen az agyvelőnk; nem gondolkozunk
nem töprengünk.

De nem pihen a tudóink. Ugyancsak dolgozik
mélyen lassan lélegzünk. A szívünk is ver; a vé-
rünk kering. Gyomrunk, beleink is szorgalmasan
dolgoznak; emésztik a vacsorát.

Az álom lefekvés után az első órákban a leg-
mélyebb, a legüdítőbb. Reggel felé már éberebbel
vagyunk. Az alvás hízal, erősít. A gyermek minél
fiatalabb annál többet alhat: 8, 10, 12 órát egy
nap.

Ki alszik jobban?

Az egészséges ember jobban alszik, mint a
beteg. Akinek nyugodt a lelke az is jobban tud
aludni, mint az, akit valami nagyon bánat, izgat
vagy búsít.

Jól alszik: 1. Aki friss levegőt szívhat be éj-
szaka s ezért a tüdeje jól dolgozhat.

2. Aki nem terhelte túl a gyomrát.

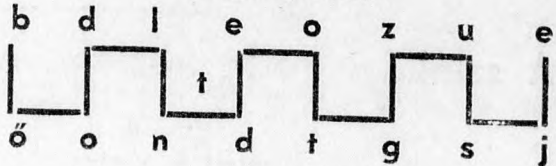
3. Aki sétált, mozgott, testi munkával vagy
játékkal kifárasztotta magát.

4. Aki nincs túlmelegben.

5. Aki mindig rendes időben fekszik le.

FEJTÖRŐ

Vonalrejtvény.

Helyesírási rejtvény

(Beküldte: Ertsey Gabi)

Ezt a levelet ki kell javítani

Kedves Lilikém! Kepzelt el holnapp
délután nagy baba uzzsona lesz nálunk
és ott lesz nálunk Mancsi, meg Évi is.
Gyerre ell, hozd el az Emerencia herceg-
nőt is, tudod azt a szép babátad meg
az ujj petyess labdát. Ölel sofgszor Manyi.

Talalós kérdések:

1. Miben hasonlít a sonka a fagyalt-
hoz?

2. Melyik dió beszél?

A gyermekrovat dec. 3. számában közölt rejt-
vények megfejtése:

1. Nyár, kár, vár, sár, zár, (sajtóhiba folytán:
zsár. — 2. Kávé. — 3. Pék.

Megfejtették: Kiszely Margit, Dvorzsák Magda,
Szolga Klára, Ertsey Gabi, Krisztimér Irmus és
Alajos. Mezei Gréti, Anderlich D. Zsolt, Horváth
Erzsike, Mocsáry Valika, Klein Lorika.

A jutalomkönyvet Dvorzsák Magda nyerte.

A Gyermekrovat póstája

Ertsey Gabi. Köszönöm a megemlékezést. Meg-
kaptam a kártyámat? — Éliás Teréz. Miért nem
folytatod a megfejtések beküldését? — Anderlich
Zsolt. Köszönöm a jókívánatokat, főképp az imákat.
Hogy tetszett a jutalomkönyv? Megkaptad? — Ki-
szely Margit. Jutalomkönyvek címe: Bodzavár úr-
női. A jövő héten talán lesz rá alkalom, hogy el-
küldjem. Mindannyiótokat öllelek. — K. M. Ra-
nolder. Hogyan telt el az ünnep? Persze jól, mert
együtt voltatok! Remélem az új évben több meg-
fejtést kapok Judkáéktól! Öllelek. Mindannyiótok-
nak, — a gyermek rovat kedves olvasóinak — hol-
dog új évet kívánok. Szeretném, ha megírnátok nekem,
mit kaptatok karácsonyra és minek örültek legjobban.

Adéle néni

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok:

1 Népszerű opera címe. 8 Rag. 9 Szintén népszerű opera címe. 11 Francia skálahang. 12 Vízszintes: Opera címe: ... ma. 13 Sába mássalhangzó. 14 Isten angolul. 16 Arcon is, a hajnalban, sőt az alkonyban is szép. 18 Folyó neve. 19 Hang idegen nyelven, fonetikusán. 20 Karmester is felkiálthat így, ha hibát talál próba közben a zenekarban. 21 Hangfelvevő és visszaadó készülék fontos alkatrésze. 23 Fűtőér (viseza). 24 ... ni (opera címe.) 25 Főzék, sőt ige is... 26 A vízszintes 29 mássalhangzó. 27 Angol fiunév. 28 Lím párja. 29 Ruha más néven. 30 A vízsz. 19 mássalhangzó. 31 Vallásrövidítés féle. 32 Vonatkozó névmás. 33 Opera. 35 Vallásrövidítés. 36 Opera.

Függőleges sorok:

1 Skálahang. 2 Viseza: lomhában van. 3 Idegen kettőshangzó. 4 A vízsz. 1. része. 5 Si... olasz ur. 6 Mint a vízsz. 12-es. 7 Idegen cícjáró szócska. 8 Igen népszerű opera címe. 10 Opera névelővel. 11 Azonos mássalhangzó. 13 Opera. 15 Opera. 16 Színészek mozdulatát, sőt fepeken a modellét is nevezik így. 17 Falomban van. 19 Udító ital, forrón is, hidegen is jó. 20 Hálátlanban van. 22. M. N. M. 23 Viseza: enyém, latinul. 25 Hangjegy. 28... Legenda a Parsifalban (fordítva). 29 Francia skálahang. 31 Kórus. 32 Mikaelában van. 33 Időhatározó. 34 Húr magánhangzója nélkül. 35 Francia skálahang.

48. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes 1. és a nyilirányú sorok: Mennyből az angyal, lejött hozzátok pásztorok, hogy Betlehembe sietve menve... 39 Kanonok. Függ. 7. Angyalok. 53. Valutázó. 64 Pastor.

Helyesen megfejtették: Czako Tibika, Magossy Teréz, Magossy Magda, Magossy Sári, Vor-

1. 381. szám. Beküldte: Fáskeri Jenő

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

Beküldendők: Nyolc opera címe, vízsz. 1, 9, 33, 36, függ. 8, 10, 13, 15. Beküldési határidő: január 17.

mair Klári, Dorner Ernő, Szabó Józsefné, Csiby Lenke, Kiss Lajos, Glósz Edit, Matics Antal, Kunz Nándor, Vadász László, Csordás Sándor, (Kalocsa), Nagy István, Derzsy Zoltán, Darvas L. V., Fehér Sári, Hatvani Etelka.

A jutalomkönyvet Csordás Sándor (Kalocsa) nyerte, elküldöttük.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

„ALTEREGO“

Szombaton délután és este, valamint vasárnap délután és este kerül színre a Thalia bemutatójában Asztalos Miklósnak, a neves magyar színpadi írónak legújabb, s talán legnagyobb sikerű vígjáték ujdonsága az Alterego. Mária Terézia császárnőről, fiáról Józsefről, valamint az udvar szűkebb környezetének néhány jellegzetes alakjáról szól a történet. Dacára azonban a történelmi levegőnek, a darab egész csalekménye, mondanivalói teljesen maiak, s a kitűnő vígjátékban, csak a kosztümök és a külsőségek emlékeztetnek arra a korra, amelyben játszik.

A Thalia hetek óta tartó szakadatlan munkával készítette elő az Alteregot, s a kitűnő szerepek, amelyek igen érdekes és jellegzetes egyéni alakok megformálására adnak alkalmat azok eljátszóinak, nem kevésbé hoznak sikert szerzőnek, színésznek és színháznak, mint a vígjáték briliáns szellemességgel megírt szövege, fordulatos, helyenként finoman pikáns helyzete és gyakran izzó hangulata.

A katolikus tudás fegyvertára, magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléeses vászonkötésben, puhelykönyvű papirosop nyomva. Ára 2880 lei és portó. A „B”-kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbőrkötésben, finom, puhelykönyvű papirosop, számos műmelléklettel. Ára 5400 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Az Alteregohoz teljesen új, korhű díszletek készültek, s így nemcsak művészi tekintetben óhajítja a legszibb és legjobb nyújtani a Thalia, hanem külsőségekben is. Igazi két és félórán át tartó gondtalan és nemes szórakozást jelent az Alterego előadása.

— **Olcsó helyáras délutáni előadások.** Szombaton délután három órákor és vasárnap délután három órákor is lesz olcsó helyáras előadás. Barry Connera világhírű kedves vígjátéka a Fruska kerül színre szombaton délután, míg vasárnap nagyszerű kabaréelőadás lesz, amely tulajdonképpen a szilveszteri és újévi kabaré megismétlése lesz. Ennek az előadásnak a keretében is kísorsolnak malacokat, pezsgőt, bort és egyéb ajándékcsoomagokat.

A THALIA SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat délután 3 órákor: Fruska. (Olcsó helyárrakkal.)

Szombat délután 6 órákor: Az Alterego. (Asztalos Miklós nagyszerű vígjáték ujdonsága. A budapesti Nemzeti Színház ézevi legnagyobb sikere. Főszereplők: Benes Ilona, Mária Eva, Tóth Elek, Kovács Kató, Senkálzky Endre, Bodó György, Perényi János.)

Szombat este 9 órákor: Az Alterego. (Premier bérlet 10. szám.)

Vasárnap délután 3 órákor: Nagy kabaré műsor. Pezsgő, malac, bor és ajándék-csomaz sorolással. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órákor: Az Alterego. Vasárnap este 9 órákor: Az Alterego.

— **Jegyek a fenti előadásokra válthatók a színháznak a baloldali elővételi pénztárána naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.**

Az „Iglói diákok” előadása Vajdahunyadon. Mint dévai tudósítónk jelenti Vajdahunyadon a római katolikus egyházközség műkedvelői az Iglói diákok előadására készülnek. Az előadás iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

CORSÓ: FÖLPALETTI FRONT.
APOLLÓ: YÖBÉS ÖRDÖGÖK.
DORIAN: ÉSZAKI BRIGAD.

* **Éltesebb embereknél, akik gyakran fel vannak fúvódva, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyheségét a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszerint hamar mérsékli, s rekesszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást sok esetben lényegesen lecsökkenti. Kérdezze mel orvosát.**

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Szombaton éjjel a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand, Tel. 13-55.
„Kigyó”, Piata Regina Maria, Tel. 29-63.
„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
„Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits Barla), Telefon 28-52.
„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medgy). Telefon 30-20.
Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala).
Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.
Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 7-47. (Csanda).
Szent László, Piata Bisericej No. 1. Valence. Plomutér. (Hegedűs).

Hétfőn a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlănuța No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).
Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 14-84.
Minerva, Piata Unirii.
Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Telefon 16-07.
Sabina, Piata Mihaj Viteazul. Telefon 15-28.

Arcákiadatok

Lakás

szavanként 3 lei

Azonnalra

2 szoba irodának, orvosi rendelőnek, lakásnak kiadó. Nagyvárad, Regina Mária-tér 3. szám. Portar.

Utcai

egy szoba, előszoba, külön bejárattal, butorral vagy üresen kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 58. szám.

Különféle

szavanként 3 lei

Teljes ellátást

külön jó meleg szobával keresek intelligens urj családnál. Ajánlatot „Pontos fizető nyugdíjas nő” jellegre a kiadóba kérek.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Modern rádiót

veszek. Cim a kiadóban

Órák, ékszereket garancia mellett javítok. Aranyat, ezüstöt, briliáns tárgyakat magas áron veszek. Hasliager János ékszerész, Nagyvárad, Bdul Regele Ferdinand 8. szám.

Eladó

nagy teljesítményű tengeri morzsoló és daráló. Szabó tanító, Nagyvárad, Str. Sinaia 8.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

GENZURAT

Nagyon

magas árat fizetek briliáns tárgyakért. — Herbst ékszerárúház Nagyvárad, Bulevardul Reg. Ferdinand 3.

Eladó

4 hengeres Schvevrolette motor, üzembékes állapotban, üzem, vagy autó hajtásra. Nagyvárad, Str. Barieri 18 sz. André.

PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l.

Allást nyce

szavanként 2 lei

Szlijgyártó

segédeket keresek. Koteles, Nagyvárad, Str. Alexandri 53. szám.

Perfekt

román-magyar gépirónó, könyvelésben jár-tást, havi 1000 lei és koszt ellenében alkalmaz Orás László, Nagyvárad, Str. Take Jonescu 48. szám.

Allást keces

szavanként 1 lei

Fiatal munkás

bármilyen alkalmazást keres. Szives megkereséseket kér: Longhy Sándor, — Nagyvárad, Duca-utca 15. szám.

Házvezetőnőnek

menne fiatal uriasz-szony magános urhoz, nőhöz, idősebb házaspárhoz. Cim: a kiadóban.